

BÁNYAÉRTÉKESítő GYÉI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, KEDD 1925 szeptember 1.

233. szám

Megjelenik minden reggel, újranyomtatás és hétfőn délelőtt

Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 135 din.

Szerkesztőreg: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Főváros-palota)

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Az első győzelem

A Vajdaság népe örömmel köszönti a Vajdasági Közgazdasági Szövetség megalakulását s bizalommal tekint az új szövetség működése elé.

E szövetség megalakulásának legjellegzetesebb jelensége az, hogy benne az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági érdekeltségek képviselői találkoznak. Ipari kamarai főtitkár, mezőgazdasági egyesület igazgatója, latiner, gazda és kereskedő szóaltak fel egymás után s ha más érvekkel hangsúlyozva különböző panaszoknak is adtak hangot, az orvos és módjában, az alapvető és sürgős intézkedések tartalmában megegyeztek. Más országokban, más gazdasági egységekben e keseredett ellenfélként állnak egymással szemben az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági érdekeltségek s küzdelmeiket a politika eszközeivel s a politika terein is megvívják. A legtöbb ország belső történetének lényegét az agrárköröknek a merkantilizmussal vívott küzdelme teszi ki. Mind-egyik osztály, helyesebben: foglalkozási ág azért küzd, hogy az államhatalom eszközeivel segítse diadalra törekvéseit, hogy az egész államhatalmat s az államhatalom teljes apparátusát céljai szolgálatába állítsa. A politikai hatalom így jelent gazdasági előnyt s a politikai hatalomért való versengés voltaképpen a legmeztelenebb és legnyersebb gazdasági küzdelem.

Mi még messze vagyunk ettől a modern nagyháborútól, melyet egy országhatáron belül vívnak meg az egymással szembenálló gazdasági érdekek. Mi még elég teendő, elég munkalkalmat, elég feladatot találunk a mindannyiunkra egyformán nehezítő terhek könnyítésének programjában. Nem harcolhat a gazda az iparos, az iparos a kereskedő, a kereskedő a gazda ellen, mert gazdát, iparost, kereskedőt még egy teher nyom, egy panasz szólaltat meg s egy sérelem orvoslásának gondolata foglalkoztat. Talán egészségesebb is ez az állapot, mely a modern kapitalizmus belső harca helyett békét parancsol a munkaadók legellentétebb érdekű csoportjainak. Talán nagyobb hitele van a szónak, több bizonyító ereje az érveknek, ha *unisono* hangzik fel s ha nem lehet benne fölismereni önosztályérdeket. Végtére is, amit *mindenki* akar, az közérdek. Talán mégsolemnisebb, még visszhangosabb, még bizonyítóbb erejű lett volna a megnyilatkozás, ha a munkásság képviselői is résztvettek volna a közgazdasági szövetség megalakítá-

sában. Mert kétségtelen, hogy a munkásosztály legtulzabb képviselői sem láthatnak *osztályérdeket*, csak a munkaadó osztály előnyét azokban a követelésekben, melyeknek kiharcolásáért a vajdasági közgazdasági szövetség megalakult. S nemcsak a munkáltatók csoportjai, hanem a munkásság is igazságtalannak érzi az egyenlőtlen elbánást, az adótörvények előtti egyenlőtleniséget s ha a munka eredményéből az államkincstár a Vajdaságban nagyobb részt foglal le, mint az ország más részében, akkor a maradékból a munkásoknak is kevesebb jut.

A Vajdasági Közgazdasági Szövetség programjának helyességét a megalakulás résztvevői igazolják első sorban. Itt nem a *Nyíva* jutott szóhoz és nem a *Gyosz*. Nem külön érdekeltségek, nem osztályszempontok, hanem *maga az egyetemes érdek*. A földbirtokosok nem azért küzdenek, hogy adójukat a kereskedőkkel fizetessék meg s a kereskedők nem

azért szervezkednek, hogy közterheiket a földbirtokosokra hárítsák. Mindenki, akármelyik osztályhoz s akármelyik foglalkozási ághoz tartozik is, az anyagi teherbíróképessége legvégső határáig szívesen viseli a közterhek ráeső részét, az egyenlő alapon és egyenlő mértékben kivetett adókat. A terhek viselésében önként osztozkodik földbirtokos, iparos és kereskedő. Csak az ellen küzdenek, hogy az ország egyéb területeire eső közterheket ne az ő existenciájuk romlásával hajtják végre s ne az ő gazdasági holtestükön keresztül jusson el az ország többi népe a közterhek könnyítéséhez.

A program már csak azért is helyes, a célkitűzés már csak azért is hibátlan s az összefogás már csak azért is eredményt ígérő, mert gazda, kereskedő és iparos fognak egymással kezét. Ennek a belső békének megteremtése a Szövetség első sikere s ez az első siker biztosítéka és komoly ígérete a többinek.

demokrata párt fuziója iránt. Azt hiszik, hogy a két párt egyesülését még szeptemberben, legkésőbb októberben végrehajtják, ami azonban a jelek szerint nem Beogradban fog megtörténni, hanem azt a muzulmán-párt főbizottságának szarajevói ülésén és a demokrata párt képviselőinek zagrebi kongresszusán fogják proklamálni.

A fuzió mozgalom politikai körökben általában rokonszenves visszhangra talált, elsősorban azért, mert a parlamentből az egyesülés folytán eltűnik a muzulmánok kis pártcsoportja, másrészt pedig azért, mert meg fog szünni egy olyan párt, amelynek vallási jellege van. Magában a demokrata pártban mindamellett nem talál osztatlan visszhangra a fuzió gondolata, mert a szerb választók közt sokan vannak, akiknek nem tetszik, hogy a jövőben Spahoval és társaival együtt fognak dolgozni, akit, mint ismeretes, a boszniai szerb politikusok azért támadtak, mert osztrák-barátoknak tartották a muzulmánokat. Ezeket az elégedetlenkedőket azzal nyugtatják meg, hogy ez nem fontos akkor, amikor a radikálisok is megegyeztek a Radics-párttal, bár köztük sokkal nagyobb elvi ellentétek voltak.

A pénzügyminiszter utazása

Sztojadinovic pénzügyminiszter hétfőn feleségével együtt Kotorba érkezett montenegrói utjáról, ahol bejárta a választókerületeket. A montenegrói Andrijevicán a pénzügyminiszter a lakosságnak egy nagyobb küldöttségét fogadta, amely *elégedettségét fejezte ki az albániai határrendezés miatt*. A Vaszojevic montenegrói harcias törzs tagjai kijelentették a pénzügyminiszter előtt, hogy *fegyveresen is hajlandók megvédeni a határokat*. A pénzügyminiszter a néptörzs tagjait a rendőrhatalomhoz utasította panaszukkal. Utjának további során is több küldöttséget fogadott a pénzügyminiszter és megígérte a bejelentett panaszok orvoslását. Hétfőn éjszaka Sztojadinovic pénzügyminiszter Kotorból Dubrovnikba utazott, ahonnan Szarajevón át vissza fog térni Beogradba.

Trifkovic Márkó, a parlament elnöke hétfőn reggel Gasteine fürdőből hazautazott. Visszatérése alkalmával a parlament elnöke három napig Bledben fog tartózkodni és kihallgatáson fog megjelenni a király előtt. Bledből Kraljevicára megy, családjának látogatására. Trifkovic, mint a parlament elnöke, Cetinjében és a lovcseni ünnepségeken, mint elnök fog részt venni és a királyt és királynét dalmáciai és montenegrói útján el fogja kíséreni. Hétfőn visszaérkezett Bledből

A király együttes kihallgatáson fogadta Radicsot és Nincsicet

A földmivespárt kongresszusa nem döntött politikai orientálódásáról

Beogradból jelentik: A jövő hét folyamán kezdődik meg — mint ismeretes — a Népszövetség genfi ülése, amelynek jugoszláviai delegátusai szeptember 5-ikéig Genfben már mind együtt lesznek. A konferenciát megelőző napon a jugoszláv delegáció tagjai ülést fognak tartani, amelyen tárgyalni fognak az egyes tagok referatúrájáról azokban az ügyekben, amelyeket a konferencia folyamán a Népszövetség egyes szekciói elé terjesztenek.

Nincsic Momcsilló dr. külügyminiszter és Radics István vasárnap Bledben voltak és este együttes audiencián jelentek meg a király előtt, akinek beszámoltak a genfi konferenciára történt előkészületekről. Radics hétfőn reggel Bledből Zagrebba utazott, a külügyminiszter azonban Bledben maradt és *hétfőn délelőtt újból megjelent a királynál — most már Radics távollétében — újból referált* a genfi konferencia előkészületeiről. A külügyminiszter a királyi pár vendége volt ebédre, azonban még a hétfői nap folyamán elutazott Bledből Olaszországba, hogy a Lidón nyaraló családját meglátogassa és csak onnan veszi útját Genfbe.

A népszövetség őszi ülésének megnyitása előtt, hír szerint, Genfben összeülnek a kisantant államainak külügyminiszterei, a

kik ott rögtönzött *kisantant-konferenciát fognak tartani*.

Összeállították az Interparlamentáris Unió delegátusainak névsorát

Hétfőn véglegesen megállapították azoknak a képviselőknek a névsorát, akik a beogradi szkupstinát az Interparlamentáris Unió washingtoni konferenciáján képviselni fogják. A kormánypártok részéről dr. Jankovic Velizar és Nincsic Ljuba radikális, továbbá Breka Nikola Radics-párti, az ellenzék részéről pedig Marinkovic Voja dr. demokrata és Budiszavljevic Srdja független demokrata képviselők vesznek részt a konferencián. A delegátusok e hónap 13-ika és 15-ike közt utaznak el Beogradból.

A külügyminisztérium sajtóosztályának főnöke, Ifkovic Milan szerdán utazik Genfbe.

A külügyminisztérium tiranai jelentése alapján az albán kormány is összeállította a népszövetségi albán delegáció tagjainak névsorát. Albániát Dzsemil Dino bukaresti albán követ és Elvias Vrioni párisi albán követ fogják Genfben képviselni.

A demokrata és muzulmán pártok egyesülése

Beogradi politikai körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg a jugoszláv muzulmán-párt és a

Beogradba Radics Pavle agrárreformminiszter is, aki szombaton este szintén kihallgatáson volt a királynál.

A földmives-párt kongresszusa

Hétfőn délelőtt folytatta a földmives-párt vasárnap megkezdett kongresszusát Lázics Voja elnökle mellett. A napirendre való áttérés előtt elhatározták, hogy a kongresszusról üdvözlő táviratot küldenek a pozsareváci börtönben levő Rajcsnovics Kosztának, a Novosti szerkesztőjének, akit politikai cikkei miatt ítéltek el. A képviselői klub jelentését terjesztette ezután elő Jovanovics Jócó, aki ismertette a földmivesmozgalom állását az egyes országokban. Szerinte minden államban megfelelő garanciák vannak a földmivesmozgalom fejlődésére és ez áll Bulgáriára, Romániára és Oroszországra is. Olaszországról beszélve élesen támadta a neptuni egyezményeket, amelyek szerinte hátrányosak az S. H. S. királyságra. A csehszlovák földmivesmozgalommal barátságos összeköttetésben áll a párt, amellyel együtt a szláv szolidaritás politikáját folytatják. Vuics Demeter bányászati képviselő a pénzügyminiszter politikáját támadta. Szerinte Sztojadinovics pénzügyminiszter hamis jelentéseket ad az ország pénzügyi helyzetéről; a költségvetésnek nincs feleslege, hanem, ha a hűdsét jobban megnézzük, akkor deficitet találunk. Valamennyi eddigi kormány pénzügyi politikája paraszt-ellenes volt, különösen parasztellenes azonban a mostani pénzügyminiszteré. A Vajdaság tizenkét országban van megadózva Szerbiával és Montenegróval szemben.

Ezután áttértek a képviselői klub jelentése feletti vitára, amelynek során többen támadták a képviselői politikáját. Általában mindamellett nyugodt hangon folyt le az ülés, mint vasárnap. A délelőtti ülés végén elhatározták, hogy a parasztság

panaszait táviratilag közlik Alekszandar királlyal, ezt megelőzően azonban hódoló táviratot küldenek az uralkodónak.

Délután három órakor folytatták a tanácskozást, amelynek napirendjéről azonban az idő rövidsége miatt a pártszabályzatok módosítását levetették. Meghallgatták a különböző referátumokat és több határozatot fogadtak el. Az ülés végén elhatározták, hogy üdvözlő táviratot kül-

denek Svehla csehszlovák miniszterelnöknek, a csehszlovák földmivespárt vezérének, valamint a lengyel földmives-pártnak. A kongresszus este hét órakor véget ért.

Általában meg lehet állapítani, hogy a kongresszus nem hozta meg azt a politikai szenzációt, amelyet vártak tőle, mert nem döntött sem a Radics-párthoz való csatlakozásról, sem pedig az ellenzékkel való együttműködésről.

Véget ért a szubotocai kiállítás

A látogatók száma meghaladta a hetvenezret — E hét végén tartják meg a sorsolást

Az augusztus 22-ikén megnyitott szubotocai kiállítás és mintavásár hétfőn véget ért.

A tíz napig tartó kiállítás — amint most, annak befejezése után megállapítható — messze felülmúlta azt a sikert, amelyet a legbizakodóbbak is vártak. A Vajdaság mezőgazdasága és ipara minden tekintetben beigazolta fejlettségét és versenyképességét nemcsak a belföld, hanem a külföld előtt is. Nemcsak a belföldi sajtó, hanem a külföldi lapok is a legnagyobb elismeréssel irtak a szubotocai kiállításról — a sikert azonban a legjobban igazolja a látogatók nagy száma és az, hogy a kiállító sok üzletet kötött a kiállítás tartama alatt.

A kiállítás vezetőségének közlése szerint hétfő délutánig a látogatók száma több mint hetvenezret volt, köztük ötezer külföldi. Legnagyobb számban Magyarországról jöttek az érdeklődők, de sok látogató jött Csehszlovákiából, Ausztriából, Olaszországból, Németországból, Romániából és Görögországból is.

Sok autó, szobaberendezés, mezőgazdasági gép, ruhaneműek, divatárúk és egyéb iparcikkek kerültek eladásra, több millió dinár értékben. Tenévszállatokban is sok eladás történt. Elégedettek azok a keres-

kedők is, akik ugyan nem vettek részt a kiállításon, de a kiállítás tíz napja alatt a nagy idegenforgalom folytán üzletük forgalma megsokszorozódott.

Hétfőn délután öt órakor zárták be a kiállítást és már meg is kezdték a kiállított tárgyak elszállítását. Az elszállítás, valamint a pavillonok lebontása egy-két nap alatt véget is fog érni.

Most már csak a kiállítási sorsjáték húzása van hátra, amit hétfőre tűztek ki, de el kellett halasztani, mert az elszámolások a vidéki sorsjegyvárusítóktól még nem érkeztek meg. A sorshúzást ezért csak a hét végén, pénteken, vagy szombaton tartják meg.

Kapuzárás után, az első pillanatban az elmúlt tíz nap nagy forgalmának csak a külső képéből lehet megállapítani azt a nagy sikert, a mellyel az első szubotocai kiállítás járt, a kiállítás vezetősége azonban rövidesen össze fogja állítani azokat az adatokat is, amelyek a sikert számokkal is igazolni fogják. A kiállító gazdák és cégek anyagi sikerével azonban teljesen egyenrangú az az erkölcsi siker is, amely a kiállítás segítségével ismertté és elismertté tette a Vajdaság gazdasági és ipari kulturáját és amely mint

propaganda-eszköz kétségtelenül nagy mértékben fogja emelni a kiállításban résztvevő cégek, gazdaságok és gyárak forgalmát is.

Ugyancsak hétfőn délután ért véget a városháza főcsarnokában elhelyezett háziipari- és kézimunkakiállítás is, amelyet nagy fáradtsággal és közismert hozzáértésével Gyorgyevics Dragoszlávné főispánné állított össze és amely gazdag és impozáns gyűjteménye volt nemcsak a Vajdaság, hanem az egész ország háziipari produktumainak.

Hétfőn délután már megkezdődött az élő állatok elszállítása; autók és traktorok dübörögnek az utcákon, el fogják szállítani nagy társzekereken a gépeket, butorokat, a kiállított nagy és apró tárgyakat, az ipar és mezőgazdaság pedig tovább folytatja termelő és teremtő munkáját és előkészül egy új, demonstratív kiállításra.

Megkezdődött

a Népszövetség őszi ülészaka Briand elnököl a tanácskozásokon

Genfből jelentik: A Népszövetség hétfőn kezdte meg tanácskozásait a gazdasági bizottság ülésével. Szerdán a népszövetségi tanács és a pénzügyi bizottság tanácskozik. Szeptember 7-én nyitják meg hivatalosan a Népszövetség hatodik ülészakaát. Briand szerdán érkezik és a népszövetségi tanács aznap ülésén elnökölni fog, mert az elnökség sora most Franciaországon van.

Painlevének az a szándéka, hogy szeptember 6-án utazik Genfbe és az elnöklésben felváltja Briand-t. Egy nappal később Painlevé nyitja meg nagyobb beszéddel a Népszövetség szeptemberi ülészakaát. Az ülészak egyik legjelentősebb program-pontja az osztrák probléma.

Szentivánéji álom

Irtá: Vándor Iván

— Skandal, amit maga csinál. Az egész város megbotránkozik rajtunk. Huzza belébb a fejét. Meggyullad a lámpától a haja. Skandal! Sie sind doch kein Kind mehr! Lili, nem hallia! Pszt — pszt — pszt...

A páholy mélyében csend lett, elenben egy csontos kéz előre nyult, vállon ragadta Lilit és lenyomta a kis piros borsosnyezkre.

Az előadás most már csendben folyt tovább. A magyar szóhoz szokott vidéki színpadon egy óras társaság Hamletet játszott. Az előadásból senki sem értett egy szót sem, csak nézték a színelmet, ki fehérre meszelt arccal, siri ruhában sétálgat a vár fokán. Mindenki csak őt várta Hamletet, az isteni művészt, kiról a pesti lapok megírták, hogy hozzá hasonló hang, természet, szépség és művészet még nem gyönyörködött a világot.

Amint megjelent aranyszínű parókájában, különös tekintettel, mely óvatosan lopózott hol a király, hol a királyné arcába, a nézőtér megbabonázva borzongott. Senki se tudta, hogy mit mond, tehát mindenki azt értette szavából, amit akart. A vidéki asszonyok félig lehunyt szempillái alá veszedelmes álmok lopóztak és a hajadonok megtudták, milyennek kell lenni a férfinak, kit ők szeretni fognak.

A tizenöt éves fiatal hölgy a páholy sarkában ismét megmozdult és olyan merészen, mindenről megfeledkezve nyújtotta keresztül vállát és két kis keblét a páholy peremén, mintha fecske módjára repülni akarna.

— Ki fog esni — mormolta dühösen a német nő a háttérben és megfogta a karját.

Lili leült és behunyt szemét. Nem volt mit néznie, mert Hamlet kiment a színpadról, mint a víz suttogása hangzott a páholy mélyéből.

— Schande! — a többi nem értette.

mert nem figyelt oda. Egő arccal, összeszorított szájjal azokat a különös gondolatokat figyelte, melyek rászállottak, mint egy lepkekar:

— Jaj, de gyönyörű... Egészen más, mint mindenki, akit eddig láttam... Nekem ez kell... én is szép vagyok... és én is a különös. Nekem nem kell tovább élni a nyomorult kisvárosi élet... Ez az egy utca, hol mindenkit ismerek... az apa boltja... a szegédek, kik olyan szemeket vetnek rám, mint a birkák. A huszárok, kik el akarnak venni a pénzemért és a hátam mögött kicsufolnak az apa boltja miatt. Utálom azt a boltot is, mert tönkre teszi tekinteltemet... Nekem ez kell, Ez a királyfi.

— Jetzt schläft sie — dörmögött a német nő. — Mi lette ma este magát, Lili?

— Semmi. Nem alszom, csak gondolkodom.

— Az ember nem azért jön a színházba, hogy gondolkozzon. Nvissa ki a szemét és ülön egyenesen.

— Szeretnék vele megismerkedni — szólott Lili váratlanul.

— Velel? Ki az a vele? És miért? Az ilyen ismeretség nem mazának való?

— Meg akarok vele ismerkedni.

— Nem ismerem magára, Lili.

— Ha elvenne feleségül, utaznék vele városról városra. Mindig ott ülnék a színpadtól az első páholyban. Apa küldene sok pénzt és gyönyörű ruhákat varratnék... Ophelia... Máris az vagyok. Máris megörültem érte. Holnap, Istenem holnap... de hogy...?

Már ekkor otthon voltak a széles egyemeletes ház előtt és a szegény német nő egy nagy kulccsal próbálta kinyitni a kaput. A bolt redőnyei szélesen, nehézkesen terpeszkedtek a falban és a ház falába ékelt lámpa sárgán világított.

— Nagyon érdekes lenne, ha egész éjszaka nem aludnék. Ugy alszom mindig, mint akit agyonvertek, azért nem vagyok költő, mert nappal nem jut az embernek eszébe semmi. Holnap elszököm a kisasszonytól, ha a feiere áll is...

Már ekkor a hálószobában voltak és Lili behúrt az ágyba. Ott porc mívva

aludt és másnap reggel felvittata, ahol az este elhagyta.

— El kell szöknöm tőle — és már szökött is.

Elkerülte a boltot, honnét a poharak és tányérok közül a szegédek úgy néztek utána, mint valam elérhetetlen ábránd után. A színházhoz ment.

A portástól megkérdezte, hol van a művész. A portás ismerte és felkísérte az első emeltre. Szűk, hátsón mentek, a színpad úgy tátongott, mint egy lomos padlás. Lili mindenbe belebotlott, a kullisszába és az emberekbe. Egyszer csak ott állott előtte. Nagyon furcsa. Ő és még sem ő. A szemé olyan, de nincs parókája. A haza felfelé áll, fekete és egy kicsit göndör. Egészen fiatal és mégis mintha öreg lenne. De a szemé! Mosolyog a szemé!

— Signorina beszélni óhajt velem, ezer örömmel... Pardon, talán franciául — Mademoiselle...

— Franciául tudok egy kicsit.

— Parancsoljon, ide az öltözőmbe. Tehát...

— Tegnap este —

— Je vous comprends, Tegnap este itt volt a színházban és... boldog vagyok. Nem ritkaság nálam, hercegnők és uccai lányok, zsidónők és fogadalmat tett szűzek kerestek már fel és mégis boldog vagyok. Ön olyan szép és — gyermek. Hány éves?

— Tizenöt.

— Tizenöt, A leggyönyörűbb évek. Foglalljon helyet.

— És ön?

— Én majd csak állok és nézem. Tehát az este látott és most?...

— Igen — az este láttam és elhatároztam. — Ott ültünk a második páholyban. — A kisasszony egész este szökött, mert majd kiestem és elhatároztam, hogy elővök.

— Nagyon jól tette. Bájos gyermek. Hadd lássam a haját.

— A kalap ott fekszik az asztalon és Lili az arcán egy kezet érzett mászkálni.

— Milyen szép és fiatal maga, Hamvas, mint az őszibarack. Eljön ma este is? Magának fogok játszani — csak magának. Ezt akarta?

— Igen. Azt akarom, hogy csak nekem játsszon. Csak egyedül nekem.

— Istenemre, maga drága gyerek. És a többi? Aki látni akar?

— Nem tudom...

— És maga mit adna nekem cserébe egy ilyen előadásért?

— Nekem nincs semmim... de...

— Egy csókot — a szemére.

Mintha két nagy pillangó ült volna szempillájára, úgy érezte Lili. Piros lett és zavart.

— Van fényképed? Adj egy fényképet emlékül és ird alá a kis macskakarmolásoddal. Hogy hívnak?

— Lili.

— És mit csinálsz egész nap?

— Eddig tanultam.

— És ezután?

— Férjhez megyek.

— Bravó! És kihez?

— Hozzad. Elszököm veled...

— Velem? Te drága, te egyellen, te édes. Velem?

Kitárta karját és Lili ott faldoklott a keblén és ezer lepke borította az arcát, homlokát, nyakát, száját.

— Gyermek, csodálatos, drága gyermek...

— Elviszel?

— Elvinnék, de... gyere ide. Látod, ez a feleségem. Ez itt a fiam, Peppo és ez a nagy lány Celia. Tudod mit, eredi haza és tedd el a szívedbe a csókot, amit tőlem kaptál. Talán több, mintha az életem adnám neked, mert az élet szennyes, de ez a csók tiszta volt és még nem is szorolmos. Lesz egy emléked, fiatal leány. Most nem tudod, mi az, hanem később majd előveszed, mint egy szentséget. Addio, hanem mielőtt még, még egyszer adj ide a szádat...

— Eredj...

A kislány sírva, boldogan szökött le a lépcsőn az első kaland után.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A „Sámson“ cionista sportegyesület vezetőségének ügyét tárgyalta a napokban a kolozsvári hadbírószék. A zsidó sportemberek ellen az volt a vád, hogy egy sportünnepélyen román trikolorral díszítették fel az ünnepi sorosáték főnyereményének, egy kétéves csikónak nemcsak a sörényét, hanem a farkát is. Hogy a csikó tényleg viselte kevésbé tiszteltreméltó részén az állam színeit, azt könnyű volt a hadbírószéknek megállapítani: a vádlottak maguk is beismerték vallomásukban, amelyben hangsúlyozták, hogy a csikó feldíszítését egy román kocsis végezte, aki minden utasítás nélkül használta a román nemzeti színeket. Nehezebb dolgot volt világoságot deríteni arra, hogy az a kert, melyben a népiünnepély lefolyt valóban fel volt-e díszítve román nemzeti színekkel. Kiderült, hogy az emberek általában szórakozás céljából mentek a népiünnepélyre és a nemzeti színek tanulmányozására csak egy főhadnagy szemelte délutánját. De — mint kiderült — ez is kevés sikerrel, mert mikor az elnök vizsgáztatni kezdte, hogy melyek a cionista színek, nem tudott ki-elégítő választ adni, noha arra biztosan emlékezett, hogy a park csak cionista színekkel volt teleaggatva ama végzetes sportünnepélyen. Még jobban elbukott a vizsgán egy román ur, aki határozottan emlékezett, hogy tulnyomó részben a román nemzet színei érvényesültek a kert díszítésén. Mikor azonban a katonai ügyész felszólította, hogy sorolja el a román trikolor színeit, a harmadik szin nem jutott eszébe... A hadbírószék a bonyolódott ügyben kihallgatta *Muntean Vasiliu* kocsis is, aki kijelentette, hogy a csikó feldíszítésére senki sem adott neki parancsot, a román nemzeti színeket azért használta, mert azt akarta, hogy a „ló szép legyen“. A hadbírószék a tanúk kihallgatása után az ügyész indítványára a tárgyalást elnapolta.

*

„Spiclik és denúnciansok“ címmel hosszabb cikkben foglalkozik a prágai *Naprávo* című lap Szlovenszko helyzetével. Az érdekes cikk, amely azt fejtegeti, hogy a kormány pártpolitikája volt az oka annak, hogy a szlovenszko népi elhidegült Prágától, többek közt a következőkre mutat rá: »Azok a politikusok, akik Prágában szóhoz jutottak, saját pozíciójuk megerősítése céljából Szlovenszko-t úgy állították Prága szemébe, hogy az az egész államot veszélyezteti. Azt mondták, hogy a nagy munkát csakis ők tudják elvégezni. De az exponált cseh hivatalnokok is ilyen információkat adtak Prágának saját érvényesülésük érdekében. A szlovák népről azt állították, hogy állandóan forradalmi hangulatban van és titokban erőt és fegyvert gyűjt a csehek ellen. Ezekkel az információkkal akarták igazolni, hogy mennyire nélkülözhetetlenek ők Szlovenszko-n Prága számára. Aki pedig nem értett egyet velük, vagy működésüket bírálta, mert, arra mindjárt rányomták az autonómista, szeparatista és magyarón bélyeget. És jaj volt annak a szlováknak, aki valamely exponált karrierjének utáiban állott. Itt nem segített rajta sem cseh-szlovák érzelme, sem munkája és nemzeti multja, mert kiméletlenül az autonómista táborba kergették!«

*

Az erdélyi református egyház igazgatótanácsa a napokban foglalkozott a román külügyminisztérium által a szászvári Kun-kollégium ügyében kiadott kommunikével. Az igazgatótanács ebben az ominózus ügyben határozatot hozott, amely többek közt kimondja, hogy »miután a sajtóközleményből mélyseges megdöbbenéssel azt tapasztalja, hogy éppen az állam képviselője által kezdett tárgyalás rosszhiszemű félremagyarázásra talál, az igazgatótanács kénytelen a tárgyalásokra adott felhatalmazást visszavonni és jogi védelmét a rendelkezésre álló törvényes utakon keresni«. A maga igaza bizonyítására az igazgatótanács közzétette a li-

ceum elrekvirálásáról szóló jegyzőkönyvet, amely a következőket tartalmazza: »A nagyszebeni tankerület inspektorja Joan Bratu ur bemutatja dr. Szöllösy Jánosnak, az iskola gondnokának a hunyadmegyei vegyes rekviráló bizottságtól kiállított rekviráló cédulát, melynek alapján a Kun-liceum igazgatósága köteles átadni a Kun-liceum egész épületét az Aurel Vlaicu-liceum igazgatóságának meg egyezési áron. Felhívja egyúttal nevezett gondnokot, hogy az épületet adja át a Vlaicu-liceum igazgatójának Demian Áron urnak, dr. Szöllösy János ur tiltakozik a rekvirálási cédula ellen, mivel hogy a vegyes rekviráló bizottság határozata ellen felbontás tételét, az épület a mulban nem volt lefoglalva és lakott lévén, a miniszteri rendelkezés

alapján a cédula csak a felebbezés elintézése után állítható ki. Ezenkívül a liceum diszterme jelenben is imatermül szolgál a ref. egyház hívei számára és az épület elrekvirálása így a ref. egyházat is sérti. Az inspektor ur kijelenti, hogy nincs felhatalmazva vitába bocsátkozni a rekvirálási cédula törvénytelenségét illetőleg, mert ez a felsőbb hatóságok joga. Ujból felhívja a gondnok urat, hogy tegyen eleget a rekviráló cédulának, mert ellenkező esetben kénytelen lesz a karhatóság közegeit igénybe venni. A gondnok ur tiltakozik a karhatalom alkalmazása ellen és kijelenti, hogy nem fogja átadni a kulcsokat, egyben kéri, hogy mindezek jegyzőkönyvébe foglaltassanak, melyből egy példány neki is kézbesíttessék.«

A bolgár komitácik vasuti szabadjegye

A szófiai kormány támogatja a felkelőket

Beogradból jelentik: A bitolji és a bregalnici kerületek főispánjai néhány nappal ezelőtt beküldék a belügyminisztériumba mindazon adatokat, amelyeket az utolsó két hónapban gyűjtöttek össze a bolgár komitácik betöréseiről. Az okmányok szerint, amelyek leginkább az elfogott bolgár komitácik vallomásaiból állnak, a komitácikat nemcsak a bolgár határmenti hatóságok támogatták, hanem magasabb körök is. Az elfogott komitácik — köztük Sztancev Péter hírhedt bolgár komitáciszev — egyhangúan azt vallották, hogy a bolgár hadügyminiszter több ízben nagyobb pénzüsséget utalt ki részükre, a *Macedonski Komitet* pedig vasuti szabadjegyeket eszközölt ki számukra. A komitácis bandákba szám-

talán aktív tiszt is be van osztva. A jugoszláv kormány legutóbbi jegyzékére *Kalfov* bolgár külügyminiszter néhány nappal ezelőtt választ adott, amelyben kijelenti, hogy mindazokat a rendőrtiszteket, akik a bolgár komitácikat bármily módon is támogatták, el fogják bocsátani az állam szolgálataiból.

A belügyminisztériumhoz most beérkezett iratok azonban világosan bizonyítják, hogy a komitácik magasabb erkölcsi és anyagi támogatásban részesültek a bolgár kormány részéről, amiért is az összes iratokat megküldik a külügyminisztériumnak, amely erélyes diplomáciai lépést fog tenni a bolgár határmentén élő lakosság biztonsága érdekében.

Romániában merényletet követtek el a Simplon-expressz ellen

Ismeretlen tettesek felszedték a síneket — A vonaton utazott *Mardarescu* hadügyminiszter — Halálos baleset nem történt

Bukarestből jelentik: A román államvasutak igazgatóságához távirat érkezett Temesvárról, hogy a Turnseverin-Craiova vasutvonalon a II-es számú Simplon-expresszvonat vasárnap éjjel Butesti-Haja állomás között kiskilott. A táviratból kitűnik, hogy minden valószínűség szerint merényletet követtek el a vonat ellen, mert a sínek ötven méternyire fel voltak szedve.

A szerencsétlenségről egyelőre csak hiányos jelentések érkeztek, melyekből az tűnik ki, hogy halálos baleset nem történt.

A vonaton utazott *Mardarescu* hadügyminiszter is.

A mozdony és a postakocsi az első jelentések szerint teljesen kiestek a sínek közül, míg a többi kocsi csak egy-egy kereke törött el a kiskilás következtében.

Izgalom Párisban

az osztrák csatlakozási mozgalom miatt

A jobboldal fegyveres beavatkozást követel a francia kormánytól

Párisból jelentik: Az egész franc a politikai közvéleményben, de különösen *Poincaré* és *Millerand* pártjában nagy az izgalom az osztrák csatlakozási mozgalom erősödése, különösen a vasárnap megtartott tüntető nagygyűlés miatt, amelyen tudvalevőleg *Loebe*, a birodalmi gyűlés elnöke és több más német politikus is megjelent. A jobboldal élesen a kormány ellen fordul, amiért a csatlakozási mozgalmat lanyha magatartásával erősödni és elmérgesedni hagyja és rámutat arra, hogy az osztrák csatlakozási mozgalom *Poincaré* visszalépése óta izmosodott meg. A jobboldal követeli a kormánytól, hogy sürgősen tegyen erélyes lépéseket úgy *Bécsben*, mint *Berlinben*.

A „*Journal des Debats*“ megbotránkozásának ad kifejezést, hogy *Loebe*, a birodalmi gyűlés elnöke

olyan merész, hogy egyik nap Bécsben csinál propagandát a csatlakozás eszméjének, másnap pedig Párisba megy a nemzetközi világkongresszusra. A lap azt kívánja, hogy szükség esetén fegyveresen torolja meg a francia kormány a *versaillesi* és *saint-germaini békeszerződések rendelkezései*nek lábbaltiprását. A „*Temps*“ szerint az osztrák csatlakozási mozgalom nagyon árt az európai béke ügyének.

A jobboldal körében egyébként az a vélemény, hogy *Loebe* támogatást remél Párisban a csatlakozási mozgalom számára.

LISZT

7322

szájkjegyeket és egyéb nyomtatványokat legelőnyösebben szállít: BERKOVITS-NYOMDA, KULA.

A pénzügyminiszter felelősségre akarja vonni

a sentai adóhivatali foglalás részeseit

Nyilatkozattételre hívták fel a járásbíró és a végrehajtót

Szentábró jelentik: Az ismeretes szentábró adóhivatali afférnak érdekes fejleményei vannak. Mint a *Bácsmegyei Napló* is közölte, a végrehajtást elrendelő dr. *Lobe* Lajos járásbíró, a végrehajtást fogantató *Mudrics* Nikola bírósági végrehajtó és a végrehajtónak karhatalmat nyújtott *Mátics* Szilvákó rendőrfőkapitány ellen fegyelmi eljárás indult. Az igazságügyminisztérium most leiratot intézett a subotcai törvényszékhez, hogy hívja fel nyilatkozattételre dr. *Lobe* járásbíró és *Mudrics* végrehajtót és nyilatkozataikat terjeszse fel a minisztériumhoz.

A pénzügyminisztérium a botrány után átiratban felhívta az igazságügyminiszter figyelmét arra, hogy a szentábró járásbíró ítélete és a végrehajtó eljárása rontja az állam tekintélyét és ezért kéri az igazságügyminisztert, hogy figyelmeztesse a bíróságokat az állam számviteli törvény 60. és 66. szakaszára, amelyek szerint semmiféle követelést nem lehet az állampénztáron behajtani mindaddig, míg annak szabályszerű kiutalása meg nem történt.

A subotcai törvényszék az igazságügyminisztérium utasítása folytán nyilatkozattételre hívta fel dr. *Lobe* járásbíró és *Mudrics* végrehajtót. A járásbíró még nem adhatta be nyilatkozatát, mert jelenleg Szlovenszko-ban tartózkodik. *Mudrics* végrehajtó közli nyilatkozatában, hogy az érvényben levő törvények nem tartalmaznak olyan rendelkezést, amely szerint az államkincstár, mint magánjogi személy ellen, nem lehet bírói ítélet alapján végrehajtást fogantatosítani. Afelől sem rendelkezik a törvény, hogy a végrehajtó megtagadhatja kötelessége teljesítését, ha az állampénztár ellen kell végrehajtást fogantatosítani.

Ujabb

repülőszerencsétlenség Noviszadon

Gyakorlatkozás közben lezuhant egy pilóta főhadnagy és súlyosan megsebesült

A noviszadi katonai repülőszerencsétlenségek száma hétfőn újból szaporodott. Ez alkalommal szerencsére nincs halálos áldozat, de a lezuhant repülőtest sebesülése súlyos.

Hétfőn hajnali hat órakor *Lukcsics* Mihovil vadászipilót főhadnagy egy *Spat*-rendszerű repülőgépen, amelyen csak a pilótának van helye és utast nem vihet magával, felszállt és amikor már nyolcszáz méter magasságban volt, különféle mutatványokat csinált. Amikor egy *»looping of looping«*-ot bukfencc feléle kísérelt meg, a motor hirtelen felmondta a szolgálatot és *Lukcsics* gépevel letéle zuhant.

Lukcsics szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét és nagy körözésekkel iparkodott a zuhanás erejét tompítani, de az erős szél más irányba terelte a motornélküli lefelé igyekvő repülőgépet és *Lukcsics* megdöbbenve vette észre, hogy a repülőgép az aerodrom épületcsoportjának főépületére kerül, miért is a lehető legnagyobb fordulattal iparkodott a gépet veszélyes helyzetéből elterelni.

A fordulat tulnag volt és a gép szárnyával a földbe furódott, miközben a pilóta súlyos sérüléseket szenvedett a fején.

A lezuhant pilótát a városi kórházba szállították. Az orvosok szerint állapota súlyos.

A palicsi halálos szerelem

A szubotcai törvényszék megkezdte a gyilkossággal vádolt Almási-Antunovics József bűnyegének tárgyalását — Lengyel Anikó gyilkosa azzal védekezik, hogy közös elhatározással akartak meghalni Játék a csókkal, tréfa a halállal — Korzó, zsur, mozi, színház, autó, szerelem — halál

A bíróság kedden hirdeti ki az ítéletet

A leghíresebb bűnyegek tárgyalásaira emlékeztető külsőségek között kezdődött meg hétfőn Almási-Antunovics József bűnyegének a főtárgyalása. A szubotcai törvényszék földszinti tárgyalási termének nemcsak a padsorai voltak tele már a kora reggeli órákban, hanem a kijárat előtti lépcsőfokon is ember ember hátán tolongott és a bírói emelvény egy részét, az ügyvédek és az újságírók asztalát is ellepték a kíváncsiak. A hallgatóság soraiban ismét feltűnően sok volt a nő, jólöltözött, csinos fiatal nők, akik mohón figyelték a szerencsétlen tizenhat éves Lengyel Anikó szomorú és rejtélyes tragédiájának részleteit és a vádlottnak védekezését.

A vádlott Almási Antunovics József nem tartozik a gyilkosok szárnalmat ébresztő fajájába. „Dologtalan dzsentri” — mondta róla a szerencsétlen Lengyel Anikó gyászoló édesanyja tanuvallomásában és ez a két szó — ha kissé túlzottan is — hű fotográfiáját adja a vádlottnak. Huszonéves, magas, karcsu fiatal ember, gondosan kiöltözött a főtárgyalásra: sötétkék ruhában, kivágott barna félcipőben, csikos harisnyában, frissen kibertválvá úgy áll a bíróság asztala elé, mint ahogyan rossz filmek törvényszéki jeleneteiben látta. Színpadi hősnék képzeletét magától, kifejezéstelen szeméi inkább a közönség sorában kutat az ismerősök után, mintsem a bíróság elnökére figyele. Választékos gondossággal van megkötve a nyakendője és baloldali zsebéből divatosan ugrik ki a zsebkendő csücske. Általában szinte túlzottan vigyáz az ilyen külsőségekre: a kabátját a legnagyobb figyelemmel gombolja be, a mikor a legfontosabb kérdésekről van szó és a tárgyalás legizgalmasabb vallomása alatt egykedvűen szedi le ruhájáról a pelyheket, mintha ez volna legfontosabb gondja.

Kihallgatása elején a jegyzői asztalhoz támaszkodva áll, szóközi pózban. Amikor Pavlovics István elnök gyöngékedésére való tekintettel megengedi neki, hogy ülve folytassa vallomását, nem szívesen él az engedelmével, látszik, hogy fél attól, hogy így nem lesz annyira az érdeklődés középpontjában. A gyilkosság délutánjának elmondásánál sietve kap az alkalmon, felugrik és a teremben ide oda járva, túlzott fontoskodással ilusztrálja, hogy miképpen lött revolveréből Lengyel Anikóra. A tanuvallomások alatt is, ha valamelyik tanu véletlenül eléje áll, érvényesülni vágyón csuszlik jobbra vagy balra a vádlottak padján, hogy senki el ne takarja, mint a színházi hős, aki féltékenyen vigyáz arra, hogy az epizód szereplők egy pillanatra se gátolják azzal, hogy eléje álljanak a színpadon.

Egyébb alig is érdekli. Közömbös és a megbánásnak kevés jelét mutatja. Szakgatottan, félmondatokban felel az elnök kérdéseire és beszédében semmiféle intelligenciának nincsen nyoma. Lengyel Anikóról is olyan közömbösen, hidegen és minden megindulás nélkül beszél, hogy kételkedni kell abban, hogy csakugyan annyira szerette a szegény

fiatal leányt, mint ahogyan állítja. Amikor az elnök megkérdi tőle, hogy nem bánja-e meg, hogy megölte a fiatal leányt, csak kis töprengés után felelt színtelen, fásult és unott hangon:

— *Hát . . . sajnálom . . .*

Mindvégig nyeglén ül a vádlottak padján, egyik lábát a másikra rakva. Minden szava és mozdulata elárulja, hogy *sohasem dolgozott*. Gazdag bácskai földbirtokos-család sarja, nem tanult, nem dolgozott soha életében és huszonnégy éves lett, úgy, hogy kora ifjúsága óta csak vadászott, kártyázott, ivott és mindenfajta nőnek udvarolt. Az elnök meg is mondja neki:

— Azt látjuk a maga elbeszéléseiből, hogy *sohasem dolgozott, hanem mindig lumpolt.*

Ez a könnyelmű, léha élet vitte Almási-Antunovicsot végzetes tettehez. Könnyelműen, meggondolatlan nyegle pózzal fordította a revolvért Lengyel Anikóra és nem számolt a következményekkel. Hősi póz lehetett az egész, meg akarta mutatni, hogy milyen bátor . . .

A tárgyalás legizgalmasabb jelenete az volt, amikor Lengyel Anikó megtört, gyászba öltözött édesanyját hallgatták ki. Az elnök kérdésére, hogy ismerte-e Almási-Antunovicsot, a szegény asszony a vádlottak padja felé fordult, irtózáttal nézett leánya gyilkosára és az izgalomtól remegő hangon jelentette ki, hogy *most látja először a vádlottat . . .* Antunovics egykedvűen hallgatta és később, amikor áldozatának anyja a legkiméletlenebbül beszélt dologtalan, léha, dzsentrit-mímelő jellemvonásairól, a vádlott ironikusan, nyeglén mosolygott. Ebben a grimaszban benne volt Almási-Antunovics József egész fotográfiája . . .

Hétfői számunkban beszámoltunk már arról, hogy megkezdődött a főtárgyalás Antunovics József bűnyegében.

Alább adjuk a főtárgyalás első napjáról a részletes tudósítást. A vádlott nacionáléjának fölvétele után az elnök intéz hozzá kérdéseket.

A vádlott vallomása

Az elnök: Mikor és milyen körülmények között ismerkedett meg Lengyel Anikóval?

A vádlott: Ez év január havában ismerkedtünk meg egy zsuron.

Az elnök: Miről beszéltek? Tett akkor szerelmi vallomást?

A vádlott: Nem. Akkor nem. Közömbös dolgokról beszélgettünk.

Az elnök: Azóta gyakran találkoztak?

A vádlott: Igen, találkoztunk többször. Ispánovicséknál, aztán ott volt Anikó Lidia nővérem lakodalmán is.

Az elnök: Mikor ébredt föl önben a szerelmi érzés Anikó iránt?

„Korzón és zsuron . . .”

A vádlott: Februárban. Kerestem a társaságát. Találkoztunk cukrászdában, a moziban, a korzón és zsuron. Aztán megvártam a hivatala előtt és sétáltam vele. Februárban vallottam először neki szerelmeit.

Az elnök: Mit válaszolt magának?

A vádlott: Semmit sem mondott. Kedves volt. Kedves volt, ismétli a vádlott. Márciusban elutaztam Cirkvenicára. Elutazásom előtti estén találkoztam Anikóval a Beograd-szálló sarkán. Akkor

Anikóék már Palicson iaktak. Azt mondta, fél kimenni Palicsra sötét este. Elkérte revolveremet. Odaadtam neki.

Az elnök: Minek kellett magának revolver?

A vádlott: Mindig van nálam revolver. A szállásra járok és azért kellett a fegyver.

Az elnök: Van fegyverviselési engedélye?

A vádlott: Nincs.

Az elnök: Maga tehát átadta Anikónak revolverét. Hova tette Anikó a fegyvert?

A vádlott: Én tettem a kabátja zsebébe. Elbucszunk és én elutaztam Cirkvenicára.

Az elnök: Irt onnan Anikónak?

A vádlott: Nem irtam. Ő sem irt.

Az elnök: Meddig volt Cirkvenicán?

„Nézz meg a Gül Babát, szép vagyok benne . . .”

A vádlott: Április 10-ig. Mikor visszajöttem, fölkerestem Anikót. Azt mondta, meniek és nézzem meg a Gül-Baba előadásában, amelyben játszik, mert szép lesz. Azt ígérte, szerez jegyet. Akkor este nem mehettem el, de egy más alkalommal megnéztem az előadást.

Az elnök: Ígérte maga, hogy elveszi feleségül?

A vádlott: Nem. Egy alkalommal, májusban, autóktrándulást tettünk Bajsára Vojnicékhoz. Az autóban mellettem ült Anikó.

Az elnök: Ki volt még az autóban?

A vádlott: Tamasi is ott volt. Anikó kettőnk közt ült.

Az elnök: Beszélt az uton Anikóval szerelemről?

A vádlott: Csókolóztunk. Én megcsókoltam többször, de ő is megcsókolt engem.

Az elnök: Hány óraker értek ki Bajsára?

A vádlott: Délután négy óraker.

Az elnök: Volt akkor is magánál revolver?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Melyik?

„Valami mozdramáról beszélünk . . .”

A vádlott (a bíróság asztalán bünyjelként fekvő revolverre mutat): Ez volt! Amikor megérkeztünk Bajsára, uzsonnázunk, vígan töltöttük az időt, söröztünk. Vacsora előtt kimentem Anikóval a kertbe. Velünk volt ekkor Szépics Béla is. Leültünk egy padra, valamelyik mozdramáról beszélünk. Én kivettem a revolveremet és célba löttém. Szőlőtökeket vettem célba.

Az elnök: Hol volt akkor Anikó?

A vádlott: Mellettem. Ülve sütöttem el a revolvért.

Az elnök: Mit mondott Anikó, amikor lött?

A vádlott: Semmit. Nem ijedt meg. Kérdeztem is: megijedtél? Azt mondta: nem ijedtem meg. Erre fölálltam és tréfából ráfogtam a revolvért. Azt mondta: *No, löj le agyon.* Azt feleltem: *Egy golyó van a revolverben. Majd ha több lesz, hogy nekem is jusson.* Anikó erre így szólt: *Gyáva ílu, egy lányért nem mersz meghalni. Ha egy golyó van a revolverben, löj le engem és te ugorjál a kutba.*

Az elnök: Maga mit mondott?

Kézadás a halálra

A vádlott: Semmit. Kezet adtunk egymásnak.

Az elnök: Ki nyújtotta előre a kezét?

A vádlott: Ő.

Az elnök: Mire adtak egymásnak kezet?

A vádlott: Arra, hogy *közös elhatározással meghalunk.*

Az elnök: Ezt maga komolyan így is hitte?

A vádlott: Igen. Ő is komolyan vette. Szépics Béla széjjel vágta a kezünket.

Az elnök: Ki volt jelen még ennél a jelenetnél?

A vádlott: A nővérem, Györgyike is ott volt. A kézadás után vacsorához ültünk. Én ültem Anikó mellett jobbra,

balról Varga Géza ült. Vacsora közben mondotta Anikó: Itt megfogadtam a Jóskaival, hogy közösen halunk meg. Erre azt mondtam: Anikó szerez majd golyókat. Aztán előbb őt, aztán magam lövöm agyon. Itt a kezem. Varga Géza vagy Tamasi széjjel vágta a kezünket.

Az elnök: Nem tartotta ezt tréfának? A leány fiatal volt, állása is volt, semmi oka sem volt arra, hogy meghaljon. Miért határozta volna el magát halálra?

A vádlott: Nem tudom.

Az elnök: Vacsora után visszajöttek?

A vádlott: Igen, autón.

Az elnök: Hogyan ültek az autóban?

A vádlott: Én ültem elől Anikóval, mögöttünk volt a társaság többi tagja.

Az elnök: Csókolóztak utközben is?

A vádlott: Erre nem emlékszem már. Azt tudom, hogy utközben leszálltunk Topolán és Nagyiényen, ahol ittunk és daloltunk. Hazaérkezve nálunk állt meg az autó. Az egész társaság bejött hozzánk és tovább ittunk, Anikó azonban az utolsó villamossal, tizenegy óra tájban hazament Palicsra.

Az elnök: Nem kérdezte maga a lánytól, hogy mi van a revolverrel, amit még februárban adott neki?

A vádlott: Nem kérdeztem.

Az elnök: Mikor találkoztak újra?

A vádlott: Másnap délben Ispanovics Irénél voltam látogatóban és ott véletlenül találkoztam Anikóval. Ez alkalommal Ispanovics Irénnek is elmondtuk, hogy milyen fogadást tettünk. Újból kezet adtunk egymásnak, hogy együtt halunk meg és a kézfogást Ispanovics Irén vágta szét.

Az elnök: Miután látom, hogy gyenge és nehezeze esik az állás, megengedem, hogy feleljen. (A teremőr egy széket tesz a vádlottak padja elé és a vádlott leül.) Mondja csak — folytatja az elnök — Ispanovics Irén nem kérdezte magukat, hogy mire való az ilyen ostoba fogadás.

A vádlott: Nem kérdezett semmit.

Az utolsóelőtti találka

Az elnök: Mikor találkozott újra Anikóval?

A vádlott: Néhány nap múlva, azt hiszem, június 8-án találkoztunk a Rudicsuccai villamos megállónál délben. Ekkor meghívtam Anikót tornyosi szállásunkra Margit-napra, de nem fogadtam el a meghívást, mert — mint mondotta — az anyja nem engedi el. Én aztán szóba hoztam a bajsai megállapodásunkat. — Anikó, mi van a megegyezésünkkel? — kérdeztem, amire azt felelte: *Töleđ hügg, hogy mikor haljunk végre.* Ezután elmentem újból Ispanovics Irénhez, aki kérdésére azt mondta, úgy tudja, hogy Anikó *semmiesetre se hátról meg adott szava elől.*

Az elnök: Ezután találkoztak még Anikóval?

A vádlott: Nem találkoztunk egész június 14-ig, amikor az eset történt.

A végzetes vasárnap

Az elnök: Mondja el részletesen, hogyan történt az eset?

A vádlott: Június 14-én francia nap volt Palicson és erre az alkalomra nagyobb társasággal délután két óraker vonattal kimentünk Palicsra. Velem volt Lulics Béla, Lulics Maca, Kohán Vince és Tamasi Béla.

Az elnök: Vitti-e magával revolvért a kirándulásra?

A vádlott: Igen, a revolver mindig velem volt. Amikor kiértünk Palicsra, még nagyon korán volt és ezért Tamasi meghívott bennünket szőlőjűkbe, hogy aztán később onnan menjünk a parkba. El is indultunk a szőlőbe és utunk Anikóék háza előtt vitt el. Amikor odaértünk, Anikó ép a ház előtt egy fa alatt fektet és olvasott. Köszöntünk neki, mire megkérdezte, hová megyünk. *Megkért bennünket, várjunk egy kicsit, mert ő is velünk jön.* Megvartuk, amíg benn átöltözött, majd együtt elindultunk a szőlőbe. Odaérkezve azonnal cseresznyézni kezdtünk. *Pár perc múlva, anélkül, hogy beszéltem volna hozzá, kihúztam a zsebemből*

a revolveremet és kétszer a tölem két-három lépésszámra álló Anikóra löttem.

Az elnök kérdésére a vádlottak padja előtt megmutatja, hogy hogyan állt ő és milyen távolságra volt tőle Anikó és formálisan lejátssza a gyilkosságot, pillanatra se esve ki nyugalmából.

A vádlott: Az Anikóra irányzott két lövés után nem néztem többé a lány felé, hanem magam ellen fordítottam a jegyvert. Az első lövésnél azonban csütörtököt mondott a revolver és csak a második lövés talált el a mellemen, mire összeestem.

Az elnök: Magyarázza meg nekem, mikor fogamzott meg magában a gondolat, hogy lelövi Anikót?

A vádlott: Ott a szőlőben a cseresznyefa alatt.

Az elnök: Utközben nem gondolt még erre?

A vádlott: Nem.

Az elnök: Talán a lány a szőlőben valami jelet vagy biztatást adott magának arra, hogy rálőjjön?

A vádlott: Nem. Nem is beszéltem egymással az egész idő alatt, én csak a megállapodásunkra gondoltam.

Az elnök: Mégis nem gondolt maga arra, hogy utolsó találkozásuk óta a lány meggondolhatta magát és nem akar meghalni?

A vádlott: Nem volt okom ezt hinni.

Ellentmondó vallomások

Az elnök Almási-Antunovics elé tárja a rendőrségen és a vizsgálóbíró előtt tett korábbi vallomásait, amelyek több tekintetben eltérnek a főtárgyaláson tett vallomásától. Így korábbi vallomásaiban sem az Ispánovics Irénnél történt találkozásáról, sem a csókolózásról nem tett a vádlott említést, sőt maga is azt állította, hogy nem volt rokonszenves Lengyel Anikó előtt. A vizsgálóbírónál azt állította, hogy azért lötte le a lányt, mert az őt gyávnak nevezte.

A vádlott hiányosaknak mondja korábbi vallomásait.

Az elnök: A maguk megbeszélése szerint ugye Anikónak kellett volna megszerezni a töltényeket. Hogyan lehetséges, hogy mégse így történt?

A vádlott: Egy ízben megkért engem Anikó, hogy mégis én szerezzem meg a golyókat, mert én könnyebben jutok hozzá. Nekem a szálláson volt több töltényem és ott vettem azután ezeket magamhoz.

„... Hát... sajnálom“

Az elnök: Mi a tulajdonképpeni indoka annak, hogy lelötte Anikót és öngyilkos akart lenni?

A vádlott: Azért, mert szerelmes voltam belé és anyja nem akarta hozzám adni.

Az elnök: Honnan tudta maga ezt?

A vádlott: Anikó maga mondta ezt nekem többször is. Így akkor is szó volt erről, amikor Bajsára mentünk.

Az elnök: Anikó halála előtt azt vallotta, hogy nem szerette magát, tehát nehezen tételezhető fel, hogy csak azért nem ment volna magához feleségül, mert az édesanyja nem engedte?

A vádlott: Pedig erről más is tudott. Azt hiszem Tamási is hallotta, amikor Anikó ezt nekem mondta.

Az elnök: Megbánta és sajnálja legálább, hogy egy fiatal lányt megölt?

A vádlott (töprengve és vállát vonva): Hát... sajnálom...

Ezzel a vádlott kihallgatása befejezést nyert és az elnök szünetet rendel el.

Szünet után kezdetét vette a tanuki-hallgatás.

Kihallgatják a tanukat

Első tanuként Tamási Béla államvasúti hivatalnokot hallgatja ki a bíróság. Az elnök kérdésére elmondja, hogy az elhalt Lengyel Anikót már két év óta ismeri, míg a vádlottal ez év januárjában ismerkedett meg. A tragédia napjáig csak kávéházban és a korzón találkozott vele. Megfigyelése szerint Antunovics nagyobb szimpátiával viselkedett Anikó iránt, mint a leány a fiúval szemben. Ezt azokon az összejöveteleken tapasztalta, ahol együtt volt Antunovics József és Lengyel Anikó is. Az emlékeztetés bajsai kirándulásról

részletesen beszél a tanu. A vádlott igen jó kedvvel készült a bajsai kirándulásra, ahova autón együtt mentek ki a vádlott és Lengyel Anikó is. Amikor a vádlott hívta tanut Bajsára, örvendő mondta, hogy: Gyere ki, ott lesz Anikó is. Az uton »kizárólag szerelemről beszéltek Antunovics és Anikó«, — mondja a tanu.

Az első csók

Azt hallotta, amikor a vádlott Anikónak az autóban mondotta: Miután rokonok vagyunk, legyünk pertuk csókoljuk meg egymást. Anikó meg is csókolta a vádlottat. Azután olyan sürűek lettek a csókok, hogy a tanu tréfásan megjegyezte: Anikó, adjon nekem is egyet abból a sok csókból.

Kint Bajsán nagyon vidám volt a hangulat. Ha'lott a fogadásról, amely Antunovics és Anikó között történt, hogy közös elhatározással fognak meghalni, de ő ezt tréfának vette. Ismerteti a tragédia napján történt eseményeket. Az ő indítványára gyűlt össze az egész társaság az ő palicsi szőlőjében. Valaki kérdezte, hogy van-e meggyfa a szőlőben? Maga sem tudta és elment meggyfát keresni. Mintegy száznolcvan-kétszáz lépésre távozhatott, amikor három lövés dörrenését hallotta. Visszafordult és sietett vissza a társasághoz. Amikor már közel jött, látta Antunovicsot elesni, s amikor odaért, látta, hogy Lengyel Anikó is véresen fekszik a földön. Antunovics eszméletlen volt, míg Anikó többször mondotta: »Tamási segítsen!« Amikor a vádlott és Anikó a kórházban feküdtek, meglátogatta őket. Az elnök kérdésére elmondja, hogy a vádlottat könnyelmű embernek ismeri.

Ezután még Gyorgyevics Jovan, a bírói tanács tagja, Marusics Koszta államgyógyész és Béttics Radivoi dr. védőintézők kérdéseket a tanuhoz, amivel kihallgatása véget ért.

A gyászoló anya

Ezután Lengyel Anikó édesanyja, Lengyel Tamásné jelent meg tanuként a bíróság előtt. Amikor megáll az elnökkel szemben és az elnök meg akarja kezdeni kihallgatását, Lengyelné

megfordul és merően nézi a vádlottak padján üülő Antunovicsot.

Az elnök: Miért fordul meg?

A tanu (még mindig Antunovicsra szegezve szemét): Most látom először az arcát! Először akkor láttam Palicson, de az arcát akkor nem láttam.

A tanu azután elmondja, hogy leánya mondotta neki, hogy megismerkedett Antunovics Józseffel. Másoktól, Ispánovics Irénkétől is hallotta, hogy Antunovics udvarol a leányának.

— Én, — mondja a tanu — Antunovicsot egy zsenri, egy dologtalan embernek tartottam, akik mindig lumpolnak, vadásznak és fiatal leányokat trékkretesznek. Mondtam a leányomnak, hogy jobb szeretném, ha egy dolgos lakatoslegény udvarolna neki, mint az ilyen dologtalan ur. Mondtam többször Anikónak: kerüld azt az embert. És Anikó, amikor csak lehetett, ki is tért előle. Nem igaz, hogy tetszett neki Antunovics. Utálta. Én ellenkeztem a kirándulást Bajsára, de végül mégis megengedtem. Mondta Anikó, hogy Antunovics Bajsán »eléje lött.« Mindig lövöldözött, ijesztgette a lányt, lehet, hogy tréfából. Kovács Jenőnek mondotta a vádlott, hogy a lányomat meg akarja ölni és még azt is mondotta, hogy vasárnap hajtja végre tervét, amikor meg is ölte.

Az elnök: Miért ment Anikó a vádlottal Palicsra, amikor már Bajsán is lövöldözött?

A tanu: Gyerek volt, elment cseresznyét szedni. Nem gondolt szegényke arra, hogy ilyen kegyetlen véget ér.

Lengyelné kihallgatása után, déli fél egy órakor az elnök berekesztette a hétfői tárgyalást és folytatását kedd reggel 9 órára tűzte ki.

Amikor a közönség kifelé tódult a teremből, Lengyelné, aki a terem közepén állott és nézte a vádlottat, az izgalomtól eldől. Bevittek az ügyvédi szobába, többen vízárt futottak és locsolták az elalélt urinőt, aki lassan visszanyerte eszméletét és néhány ismerőse kíséretében elhagyta a tárgyalási termet.

Kedden délelőtt folytatják a tanuki-hallgatást. Ítéletre kedden délután kerül sor.

A bajmoki véres vasárnap

Rendörök lecsukták és megkínózták a bajmoki radikális-párt elnökét és egy megyebizottsági tagot — Bünvádi följelentés a bajmoki rendőrvezető ellen

Bajmok község lakosságát nyolc nap óta egy véres eset foglalkoztatja, amely a község háza rendőrségi fogdájában játszódott le az elmúlt vasárnap. A bajmoki rendörök borzalmas kegyetlenséggel verték össze két tekintélyes polgárt, akik közül az egyik a helvi radikális szervezet elnöke, a másik pedig megyebizottsági tag. A nyilvánosságra került eset nem egyedülálló Bajmok utolsó három hónapjának történetében. A község rendőrvezetője Angyelkovics Sztavro uton-uttfélen belekötött békés polgárokbá, inzultálja, elővezeti, letartóztatja és összepofozza őket. Senkinek sem jutott eszébe eddig megrendszabályozni a rendőrvezetőt, aki csak igen kivételes és ritka napokon látható józan állapotban. A rendörök által a bajmoki vásár alkalmával rendezett véres vasárnap a bajmokiak föllélegzettek, mert biztosra vették, hogy a brutális cselekedet végre maga után vonja a bajmoki rendőrség rostálását. Eddig azonban csupán dr. Magyarasevics Sándor szubotical ügyvédnek a királyi ügyészséghez beadott bünvádi feljelentése az egyedüli pozitívum, ami történt.

Kardlapozás a templom előtt

Az elmúlt vasárnap vásár volt Bajmokon. A vásár délutánján bajmoki rendörök már délután három órakor részegen járkáltak a vásárosok között, amikor hat óra tájban a Wolf-főle vendéglőből a gazdakör helyisége felé tartott Budanovics Sztipán, a helvi radikális-párt elnöke és Kaics István megyebizottsági tag. A rendőrvezető parancsot

adott ki, hogy a két embert le kell fogni és be kell zárni őket a községi fogdába. Budanovics és Kaics tiltakoztak a jogtalan eljárás ellen, mire a rendörök neki estek Budanovicsnak, bevonszolták a község háza folyosójára, ahol a rendőrvezető megpofozta. Ezalatt Kaics a templom irányában haladt. A rendörök a templomnál utolérték és hátulról orozva karddal és botokkal ütötték, majd közrefogták és őt is bevitték a fogdába. A község vagyonos és tekintélyes két polgárát a rendőrvezető, Miskovics, Sesevics és Bozsevics rendörök, valamint Petrovics községi írnok segítségével megláncolták és lezárták a fogda ajtaját.

A rendörök lecsatolták kardjukat és revolvertáskájukat és utána megkezdődött Budanovicsnak a radikális-párt elnökének és Kaics megyebizottsági tagnak agyba-főbe verése. Öt percig ütötték a két megkötözött és tehetetlen embert, akiket azután vérbefagyva hagytak ott és rájuk zárták az ajtót.

A rendörök ezután az uccára rohantak, ahol ekkorra már igen sokan gyűltek a község háza elé és felháborodva követelték, hogy engedjék ki a két tekintélyes gazdát. A rendőrvezető káromkodva rontott legényeivel a tömeg közé, amelyet pofonokkal és karddal vertek szét, majd szétzavarták a vásárosokat is. Ekkor már este hét óra volt és a bajmoki közönség izgalma a tetőfokra hágott. A község házához hét óra után érkezett Kaics felesége, aki két-

segheesve tudakolta, hogy mi van a férjével. A beteges asszonyt a rendörök durván elutasították és megfenyegették, hogy ha azonnal nem távozik, akkor őt is összecverik.

A rendörök még aznap összeverték az utcán Merkovic Péter kereskedőt, Blezics Józsefet, Dénes Márkót, Péntes Rozáliát, Babics Mihály, Anisics Józsefet és feleségét és Margit Pétert.

Szabadonbocsátják az áldozatokat

A rendőrvezető és rendőrei a vasárnapi nap hősei este bevonultak Budanovics és Kaics cellájába és újra utlegelni kezdték áldozataikat, majd a két erősen megláncolt embert külön-külön zárkában helyezték el. Ételt és italt egyiknek sem adtak. A rendőrvezető azonban este tíz órakor szabadlábra helyezte Budanovics Sztipánt a radikális-párt elnökét, Kaics elengedéséről azonban hallani sem akart.

Kaics Istvánt másnap délelőtt tíz óra tájban engedték szabadon, de előbb friss fehérneműért küldte haza a nála járt Kaicsné, mert az áldozat alsóruhája csupa vér volt.

Az éjszenedett és nyolc napon túl gyógyuló sérülésekről mindkét ember orvosi látleletet esatolt a szubotical királyi ügyészséghez benyújtott följelentéshez.

Megindult az eljárás — a megkínóztak ellen.

A bajmoki véres vasárnap ügyében kérdést intéztünk Lazarevics Sándor bajmoki községi jegyzőhöz, aki kijelentette, hogy a verésekről nincs tudomása, a panaszokról azonban kijelentette, hogy részek voltak.

— Mit szól, jegyző ur az ítések nyomaihoz? — kérdeztük.

— Én aznap nem voltam idehaza — válaszolt a jegyző, — de úgy hallottam, hogy a panaszosok örjöngtek a fogdában és ennek következtében sérültek meg.

A jegyző végül azt mondotta, hogy vizsgálat indult csendháborítás miatt Kaics és Budanovics ellen.

Bajmokon egyre nő az elkeseredés a lakosság körében. A rendőrség minden nap gondoskodik meglepetésekről. Az elmúlt napokban Gyetvai könyvkereskedőt tartották egy éjjelen át fogva minden ok nélkül. A főszolgabíró hivatal által engedélyezett mulatságokat föloszlatja a rendőrség. Az elmúlt héten Farkas Vince vendéglőjében engedély ellenére föloszlatták a táncmulatságot és a rendörök azzal fenyegetőztek, hogy a zenészeket átdobják a határon. A csendőrségtől már számos esetben kértek védelmet a bajmokiak a rendőrvezető garzdálkodásai ellen.

Az erdélyi magyarok sérelmei

a Népszövetség szeptemberi konferenciáján

A kisantant ismét el akarja halasztani a döntést

A Népszövetség tanácsának néhány nap mulva megkezdődő konferenciáján tárgyalni fogják az erdélyi magyar telepések panaszát. Ezenkívül az erdélyi magyar egyházak memoranduma alapján a Népszövetség az erdélyi magyarság kulturális sérelmeivel is foglalkozni fog.

A Népszövetség titkársága elkészült a hatalmas anyag feldolgozásával és a konferencia megkezdésekor a résztvevő államok delegátusai megkapják a kérdésekre vonatkozó dokumentumokat. Különös érdekességet kölcsönöz a Népszövetség kisebbségi tanácskozásainak, hogy a panaszt emelő magyar telepések megbízásából ügyvédként résztvesz a tárgyalásokon Tornya Gyula dr. erdélyi ügyvéd is.

A Népszövetség már legutóbbi konferenciáján tárgyalás alá vette a földjeikről elűzött telepések és az erdélyi magyarság panaszait.

határozatot azonban nem hozott, mivel Petrescu-Commen berni követ, Románia delegátusa többséget szerzett halasztó indítványának. A Népszövetség titkársága azonban a mostani konferencián végleg el akarja intéztetni az erdélyi magyarság panaszait és így nagy harcra van kilátás egyrészt a kisantant és másrészt Magyarország, valamint a nyugati államok delegátusai között.

Románia delegátusa, Petrescu-Commen követ a nyár folyamán szorgalmasan gyűjtötte az ellenbizonyítékokat a magyar panaszokkal szemben és mostan ezeket új anyagként akarja előterjeszteni és ismét azt fogja indítványozni, hogy a Népszövetség az általa benyújtott új anyag feldolgozása és tanulmányozása céljából ismét halassza el a magyar kisebbségi ügyek tárgyalását a következő konferenciára.

Románia ebben a kérdésben számíthat Csehszlovákia és Jugoszlávia delegátusainak legerősebb támogatására és valószínű, hogy a kisantantnak ismét sikerül a halasztó indítvány számára a többséget megszerezni.

A kisantant azonban attól tart, hogy a tanácskozásokon Apponyi Albert gróf ismét felemeli szavát a magyar kisebbségek érdekében. Éppen ezért diplomáciai körökben máris arról beszélnek, hogy ha Apponyi tulságosan exponálja magát a magyar panaszok mellett, akkor Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia ismét a legerősebb módon fognak fellépni Magyarországgal szemben és újra szóba fogják hozni az ellenőrzés megszorgításának kérdését.

A noviszi pénzügyigazgatóság

többszáz százalékkal felemelte a háztulajdonosok lakásának adóalapját

Tömeges felebbezések a házbéradó-kivetés ellen

A noviszi tartományi pénzügyigazgatóság most készítette el az 1922. és 1923. évekre eső házbéradó-lajstromot és azt rövid néhány napra, szeptember másodikáig a városi adóhivatalban közszemlére tette ki.

A városi adóhivatalban a seregestől jelentkezett háziurak a közszemlére kitett lajstromból megdöbbenve értesültek, hogy a pénzügyigazgatóság a saját házukban élvezett lakrészekre vonatkozó adóvallomásuk adóalapját több száz százalékkal felemelte. A pénzügyigazgatóság a bérlok lakbérvallomását kevés kivétellel helybenhagyta, miután csak nyilvánvalóan meglehetősen és aránytalanul aacsony vallomások esetén másíthatja meg a benyújtott házbéradóvallomásokat, ellenben megdöbbenő módon emelte föl a háztulajdonosok saját lakrészének adóalapját.

Egy főúcai nagykereskedő a saját házában levő lakását és üzlethelyiségét 60.000 dinárral jelentette be — még pedig 1922-re és 1923-ra —, a Noviszi városi adóhivatal azt 66.000 dinárra értékelte, a pénzügyigazgatóság azonban a lakás és üzlethelyiség bérét 146.000 dinárban állapította meg és eszerint adóztatta meg.

Egy Wilson-teri háztulajdonos három szobás lakrészét 3800 koronára értékelte. A városi adóközegek 12.000 koronában, a pénzügyigazgatóság 60.000 koronában állapította meg a lakás adóalapját.

A lajstromból nem tűnik ki, hogy a pénzügyigazgatóság közegei milyen kulcs szerint számították ki a sokszorosan fölemelt adókat, az azonban bizonyos, hogy a pénzügyigazgatóság egyetlen esetben sem hagyta meg a háztulajdonosok saját lakrészére a vallomásban megjelölt adóalapot. Valamennyi háztulajdonos, aki eddig a közszemlére kitett lajstromot megtekintette, kijelentette, hogy a pénzügyigazgatóság kive-

tését megfőlebbezi.

Aki e mulasztotta a közszemlére kitett lajstromot megtekinteni, az a városi adóhivatalnál, vagy községekben az előljárásnál kérheti adóívének előírását, aminek minden esetben meg kell

történnie és ennek kézhezvételétől számított tizenöt napon belül azt megfőlebbezheti.

A főbbezéseket a közigazgatási bizottság adóügyi bizottságához cimezve a pénzügyigazgatóságnak kell benyújtani.

Olaszország résztvesz a londoni konferencián

Az angol, francia és belga delegátusok hétfőn kezdtek tárgyalni német kiküldöttekkel

Londonból jelentik: Hétfőn kezdődtek meg a tanácskozások a német, francia, angol és belga jogi szakértők között. A konferencián, amelynek feladata a biztonsági paktum iránveleit meghatározni. Píloti olasz kiküldött is résztvesz. A Daily Telegraph jelenti, hogy Píloti szerepe ezen a tanácskozáson az aktív megfigyelő szerepe, amennyiben javaslatokat is fog tenni, ámbr az olasz kormány magát a paktumot nem kívánja aláírni.

A német birodalmi kormány nagy örömmel fogadta az olasz kormányt az elhatározását, hogy Pílotit elküldi a londoni szakértői konferenciára, mert Németország mindig azt kívánta, hogy Olaszország vállalon szerepet és a szempont ebben az volt, hogy az olasz hadsereg a béke biztosítására Franciaország és Németország között természetes egyensúly volna a brit flottának és elősegítene az európai egyensúly biztosítását.

A druzok ostromolják Damaszkuszt

A franciák szivósan védekeznek

Jeruzsálemből jelentik: A Damaszkusz elsteről szóló hírek valótlannak. A druzok csakugyan támadást intéztek a város ellen, de a támadás kudarcot vallott. Damaszkuszban magában nyugalom uralkodik, de egészen a városig elért már a franciaellenes propaganda. A druzok kísérletet tettek arra, hogy Damaszkusz és Irea között a vasuti vona-

lat elvdgők.

Damaszkuszban rejtett fegyverraktárt fedeztek fel a pánarabmozgalom egy tagjánál, aki azt hirdeti magáról, hogy a próféta egvesen leszármazottja. A legutolsó támadás idején Damaszkusz ellen, amelyet a franciák visszavertek, a druzok körülbelül hétszáz embert vesztettek.

A Stinnes-ház tul van a krizisen

Négy D-kezdőbetűs bank átvette a szanalást — Néhány hónapon belül likvidálják a Stinnes-vagyont — Egymillió dollár marad a Stinnes-családnak

Berlinből jelentik: A Stinnes-vagon szanalására alakult kezességi konzorcium feloszlott és a szanalás munkája most már négy nagybank kezében összpontosul. A Stinnes-ház eredetileg nyolcvan millió aranyárka tartozást jelentett be, ez az összeg azonban ugyszólván hetenként emelkedett néhány millió aranyárkával, úgy hogy a végén már száznyolcvan millió aranyárkáról volt szó. A konzorcium tulajdonosok majdnem az összes családi részvénytársaikra. Egy másután adták el tehát a Hamburger Tarrains vállalatot, a pomerániai erdőket, a Stinnes-ház érdekeltégét a Berni Bankgyesületben, a Berliner Handelsgesellschaftban, a Német-Luxemburgi Társaságban, a Rajna—Westfáliai Villamosági Társaságban és más nagy cégekben, gyárakban. Ilyen módon hatvan millió árka folyt be, amelyet az adósságok törlesztésére fordítottak. A Stinnes-háznak tehát százhusz millió árka adóssága maradt. Ezzel szemben még mindig vannak a Stinnes-háznak nagy aktívái: rendelkezésére állnak ugyan még a mülheimi szénbányák, amelyek Stinnesék törzsvagyonát tették, azután a kereskedelmi flotta, illetve hajópilót r.-t., ezenkívül szállodák, erdők, papírgyárak és egy sereg újság.

A Stinnes-örökösök, Stinnes Klára asszony és fia, Hugó, természetesen tisztában vannak a szanalási konzorcium terveivel és elkeseredett küzdelmet folytatnak a pénzintézetek ellen, amelyeknek intézkedéseit kizsákmányolásnak, uszolásnak és közönséges rablásnak mondják. Részben igazuk is van, mert kétségtelen, hogy az óriási vagyon legnagyobb értékeit potom áron herdálták el és igen valószínű, hogy a pénzintézetek ez alkalalommal tekintélyes hasznot biztosítottak maguknak. Igaz ugyan, hogy az utóbbi időben úgy látszott,

mintha a bankok is elszámították volna magukat a Stinnes-család vagyonának felbecsülésében és nem lehetetlen, hogy a hátralévő tartozások kiegyenlítésekor legalább is annyit kell ráfizetniük, mint amennyit a részvénytársaik eladásán nyertek.

A szanaló konzorcium az utóbbi időben Stinnes Ödön dr.-ral bocsátkozott tárgyalásokba, aki mintegy négy hónappal ezelőt a család kitélekéből kilépett és ez alkalmalval kifizette maradványát az örökség reá eső hányadát. Ezt a részt összesen tizenhat millió aranyárkában állapították meg. Hat millió aranyárkát készpénzben, ezt az összeget azonban nem folyósították azonnal — tíz milliót pedig az Aga automobilgyár részvénytársaság és Nordstern biztosító társaság részvényeiben utalták át Stinnes Ödönnek.

A szanaló konzorcium pénzintézetei most azzal a követeléssel fordultak Stinnes Ödönhöz, hogy saját vagyonának erejéig kezességet vállaljon az egész vagyonkomplekszum likvidációjának akadályalan lebonyolítására nézve. Követelésüket azzal indokolták, hogy Stinnes Ödön részének kifizetése közvetlenül a cég összeomlása előtt történt, tehát olyan időben, amikor a család tagjainak már tudniuk kellett azokról a pénzügyi nehézségekről, amelyekkel a konzern küzd. Stinnes Ödön természetesen kereken elutasította ezt a feltévést, valamint a bankok követeléseit is. Erre a pénzintézetek megtagadták az Aga számára igényelt hitelt és Stinnes rövid idő múlva vállalata kétezer munkásának bérét már nem tudta kifizetni. Stinnes Ödön, aki igen erőlyes hatalember, a nyilvánosságához fordult segítségért, ezenkívül pedig két millió aranyárka értékű részvényt bocsátott az Aga munkásainak rendelkezésére a meg-

nem fizetett bérösszeg fejében. Ezt a megoldást azonban nem fogadták szívesen, sőt a szocialdemokraták berlini lapja, a Vorwärts kereken visszautasította Stinnes ajánlatát. Stinnes Ödön ennek ellenére sem adta meg magát, hanem folytatja harcat a nagybankokkal.

A szanalás ilyenformán csak a törzsház vagyonára terjed ki és a szanaló négy D-bank — a Disconto Társaság, a Darmstadti Bank, a Deutsche Bank és a Drezdai Bank — előreláthatólag zökkenés nélkül fogja lebonyolítani a rendelkezésére álló százhusz millió márkával a likvidációt. Ez a munka mindenestre elart még néhány hónapig és utána beavatott körök véleménye szerint több mint egy millió dollár értékű vagyon fog maradni a Stinnes-háznak

Két csendőr halála

Csendőrök tü harca a polgársággal Mozisok plakátáhaboruja — A sikasztó könyve 3

Főtárgyalások a noviszi táblánál

Az 1918. évi forradalmi napokban a bánati Csentán is fellángoltak a szenvedélyek. November 5-én nagy embertömeg lepte el Kiss Péter csentai csendőr lakoházát, többen hangosan kiáltották, hogy Kiss Péter csendőrnek most ütött az utolsó órája. Sokan betörték a csendőr házába és botokkal, vasvillákkal felgyverezve keresték Kiss Pétert, aki azonban nem volt otthon, hanem a csendőrlaktanyában volt. Mihelyt értesült arról, hogy házát ostromolják, maga mellé vette Kovács János csendőrt és szolgálati fegyverrel a kezükben futólépésben a megostromlott házhoz siettek. Az ott összegyűlt tömeg kövekkel és botokkal fogadta őket. A csendőrök szorongatott helyzetükben fegyverüket használták és a kilőtt golyók Abramov Jovánt halálra sebeztek, míg többen kisebb-nagyobb sebesüléseket szenvedtek. A csendőrök tüzelését a tömeg is puska-tüzzel viszonzta. Percekig tartott a gyilkos tüzelés, amely csak akkor csendesedett el, amikor mindkét csendőr holtan terült el.

A csendőrség nyomban megindította a nyomozást, de a tettesek közül csak Petrovics Jéftát sikerült kinyomozni, aki bevallotta, hogy amikor a csendőr háza előtt lefolyt uccai harcot hallotta, hazarohant, elhozta a puskáját és ő is lött a csendőrök felé, de tagadta, hogy az ő lövései ölték meg a csendőröket.

A panaszvői törvényszék ezévi június 6-ikán gyilkosság kísérlete miatt másfél évi börtönrre ítélte Petrovicsot.

Ugy a védő, mint az ügyész felebbezése folytán hétfőn tárgyalta a noviszi felebbeviteli bíróság az ügyet s az ítéletkihirdetést szeptember 1-ére halasztotta.

*

Gajdusek Ignác, a velükikindai Olimpia mozgó bérifje 1920 november 21-én hatalmas falragaszokat függesztetett ki Kikinda uccán és ikrakataiban, amelyekben Hess Antalt, az Olimpia mozgó tulajdonosát uszolásnak és zsarolásnak nevezte. A plakát szerint Hess azért bontotta fel Gajdusekkel kötött bérleti szerződését, mert nem érte be a kapott 10.000 korona bérrel, hanem bér fejében az egész bevételt meg akarta szerezni.

Hess nyomatvány után elkövetett becsületsértés és rágalmazás miatt följelentette Gajduseket.

A velükikindai törvényszék 1922 szeptember 5-ikén 3000 dinár pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 15 napi fogházra ítélte a vádlottat.

A noviszi felebbeviteli bíróság hétfőn elévülés címén felmentette Gajduseket a rágalmazás vádjá alól és csak becsületsértésben mondta ki büntetésre és ezért 200 dinár pénzbüntetésre ítélte.

Az elítélt semmiségi panaszt jelentett be.

*

Markovics Mihály, a velükibecskekről

Volta villamossági vállalatnál volt könyvelőként alkalmazva, de mert kevés fizetése volt, a hiányzó pénzt 2—4—6000 dináros tételekben a vállalat pénztárából szedte ki. Amikor látta, hogy lopásait nem fedezik fel, 1924 szeptember 29-én a pénztár egész tartalmát: 28.000 dinárt elvitte és eltűnt. A Volta igazgatója, amikor Markovics három napig nem jött hivatalba, felnyitotta a pénztárt és megállapította, hogy a könyvelő onnan 40.354.51 dinárt és 15 dollárt lopott el. A nyomozás folyamán megállapították, hogy a sikkasztó könyvelő Bécsben mulatta el a pénzt.

A velükibeckerekéi törvényszék ezévi június 20-án 1 évi börtönrre ítélte és a kár megtérítésére kötelezte. Az ítéletet a noviszadi felelőbíró bíróság hétfőn dr. Lipkovic Márk védőbeszéde után helybenhagyta. A védő semmisségi panaszt jelentett be.

Emberölésért

kétévi fegyház

Főtárgyalás a becskerekéi törvényszéken

Velükibeckerekéről jelentik: A törvényszék büntetőtanácsa hétfőn délelőtt tartotta meg a nyári szünet után első tárgyalását a gyilkossággal vádolt Margit Péter felsőmuzslai pásztor bűnügyében. A vád szerint Margit Péter július elsején botlalt sujtott rá pásztorjára Révész Istvánra, aki az ütés következtében kiszendvedett.

A főtárgyaláson Bunics Ivó tanácselnök elnökölt, a vádat Maximovic Szvetisláv államügyész képviselte, a védelmet Petrovics Dragutin dr. látta el.

A vádlott elöadta, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert ő Révész és Szalma István pásztorok között támadt verekezésben békítően lépett fel mire Révész nekitámadt, úgy hogy ő önvédelemből cselekedett. A törvényszéki orvosszakértő után Ispanovic István pásztorfiút hallgatták ki, aki a vádlotakra nézve terhelően vallott. A másik tanu Szalma István azt vallotta, hogy Révész szemrehányást tett Margit Péternek a legelesterület miatt és ez az összeszólalkozás volt az oka a halálos ütésnek.

A meggyilkolt pásztor özvegye kijelentette, hogy kárterítés helyett férje gyilkosának halálraítélését kéri.

A vád- és védőbeszéd után a törvényszék Margit Pétert bűnösnek mondta ki haláltokozó súlyos testi sértésben és ezért két évi fegyházra ítélte.

Az ügyész és a vádlott felebbezést jelentettek be.

Hidroplánjázat

Beograd és Zagreb közt

Az állam harminchat hidroplánt rendelt a noviszadi Ikarus-gyártól

Mindeddig jugoszláv gépek nem vettek részt sem a nemzetközi, sem az ország belsejében való légi forgalom lebonyolításában. A kezdeményező lépés most történik azzal, hogy Beograd és Zagreb közt rövidesen üzembehelyezik az első jugoszláv légivonalat.

Munkatársunk felkereste Konyovic fregattkapitányt, a noviszadi „Ikarus” repülőgépgyár vezérigazgatóját, aki a jugoszláv repülőgépgyártás fejlődéséről és a tervbevétt beograd—zagrebi légi közlekedésről a következőket mondotta:

— Az Ikarus repülőgépgyár, az ország egyetlen repülőgépgyára, 1923. novemberében létesült és már múlt év tavaszán négy iskolai repülőgépet szállítottunk a hadsereg számára. A haditengerészet a leszállított négy gép után hat hidroplánt rendelt, amelyet múlt év nyarán szállítottunk.

Az Ikarus most egy éve holland érdekesség bevonásával részvénytársasággá alakult és üzemét lényegesen kibővítette. Múlt év végéig további négy repülőgépet és két hidroplánt állítottunk elő.

A gépek igen jól beváltak, mert a haditengerészet újabb tizenhét hidroplánt, a hadügyminiszterium repülőosztálya további tizenhat repülőgépet rendelt meg az Ikarusnál.

— A hidroplánok: Michl József, az Ikarus főmérnöke, a híres konstruktor rendszere szerint készültek. Michlnek sikerült a konstrukción eszközölt változtatásokkal és százyolevan lóerős motorok felhasználásával olyan új típust előállítani, amely átmenetet teremt a hidroplán és repülőgép közt és a hidroplánokat szárazföldi szolgálatra is alkalmassá teszi.

Döntő offenziva Abd el Krim ellen

A spanyolok és franciák közös támadásra készülnek — Primo de Rivera a harctérre utazott

Madridból jelentik: Hivatalos forrásból eredő értesülések állítják, hogy az együttes spanyol-francia offenziva Abd el Krim ellen még ezen a héten megkezdődik. San Jurrio tábornok, a spanyol keleti hadsereg főparancsnoka, csak az utolsó parancsot várja Primo de Riverától.

Primo de Rivera tábornok elutazott a marokkói harctérre. Bucszoul azt mondta a hírlapíróknak, hogy október elején ismét Madridban lesz, de még nem tudhatja, hogy addig megoldódik-e a marokkói probléma.

Jordan tábornok így nyilatkozott a lapok tudósítói előtt:

— A legveszedelmesebb ponton fogjuk megtámadni Abd el Krimet, de a franciák közreműködése nélkül nem lehet megoldani a marokkói kérdést. A spanyol csapatok a hadszínter mögött nagy menetelési gyakorlatokat tartanak, hogy állandóan harcra készek legyenek s ezuttal lovasság is működésbe fog lépni, mert eddig csak gyalogos

Az Ikarus az állam részére most egy újabb típusú hidroplánt készít, amely nagy távolságokra való repülést tesz lehetővé és amely háromszáz lóerős motorral lesz felszerelve. Az erre vonatkozó konstrukciós tervek már elkészültek és a kész modelt Párisban már ki is próbálták.

Ez a háromszáz lóerős hidroplántípus fog a beograd—zagrebi légi közlekedés céljaira szolgálni. Eddig csak Amerika, Anglia, Franciaország, Olaszország és Németország alkalmazott hidroplánokat az utasforgalom lebonyolítására.

harcosokat alkalmaztunk. Abd el Krim fivére, Mohamed, 4000 főnyi katonaság fölött rendelkezik és csapataival a Leben folyó felső részén, Kifanénál áll, ahol francia támadást vár. Axtin környékén a marokkóiak két emelet mélység földalatti fedezékeket ástak a menekülő takósság számára, de a spanyol hadihajók gránátjai és a repülők nagy bombái átütötték a fedezékek földrétegét.

Az Imperial írja, hogy a küszöbön álló offenziva az utolsó felvonulása lesz a marokkói vállalkozásnak, mert a spanyol néptől több dőzsdát kívánni nem lehet. Ha Spanyolország nem tud hamarosan végezni a marokkói problémával, akkor az afrikai probléma fog végezni minden körülmények között Spanyolországgal.

El Korliko, aki Abd el Krimnek főtanácsadója és a rifkabilok között ugyanolyan népszerű, mint Abd el Krim maga, ittokzatos körülmények között meghalt. Állítólag megölték.

— Havreban felrobbant egy angol hajó. Le Havreből jelentik: Az úteni kikötőben az egyik angol gőzönsön robbanás történt: a hajó kigyulladt és elsüllyedt. Két ember meghalt.

— Megnyitották a német szakszervezetek kongresszusát. Breslauból jelentik: Breslauban hétfőn megkezdődött a német szakszervezetek tizenkettedik kongresszusa. A kongresszus résztvevői, akik közt sok külföldi van, felkerestek Lasalle sírját. Az elnök megnyitó beszédében megemlékezett Ebert elnökről. Geib államtitkár a birodalmi munkaügyi hivatal nevében üdvözölte a kongresszust. Martens (Brüssze) a nemzetközi szakszervezeti szövetség, Doum pedig a genfi munkaügyi hivatal üdvözlését tolmácsolta. A kongresszus hat napig fog tartani.

— Új egyenruhát kap a noviszadi rendőrség. Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség legközelebb új egyenruhát kap, amelynek szállítására csütörtökön hirdetnek pályázatot. Az új egyenruha: kék kabát piros parolival, fekete nadrág, angol szabású sapka.

— Nem engedélyezték a vrsaciak marriaradnai zárandokutját. Velükibeckerekéről jelentik: A Romániában lévő Marriaradnára minden esztendőben nagyszámu vrsaci hívó zárandokolt buszúra. Az idén is már megtörténtek az előkészületek a vrsaci buszúrok között, amikor hétfőn megérkezett a belügyminiszter távirati rendelkezése, amely betiltja a zárandokutat.

— Szurkálás. Sentáról jelentik: Banjegla Péter földműves a sentai tőparti szövetkezet korcsmájában mulatott. Mulatozás közben Banjegla összetört egy üveget, amit meg akartak vele fizettetni, de ő a fizetést megtagadta. Gere Pál korcsmáros erre kidobta a garázda vendéget, aki fél óra múlva visszatért egy oltókéssel és Gerét súlyosan megszurkálta. A rendőrség Banjeglat letartóztatta. Gere Pál állapota életveszélyes.

— Ludendorff támadja Hindenburgot. Berlinből jelentik: Németországban tovább kavargnak a hullámok annak az affárnak, mely Ludendorff és Hindenburg között felmerült amiatt, hogy az elnöknek állítólag előre bejelentett látogatása Ludendorffnál elmaradt. Ludendorff és hívei, úgy látszik, most már támadólag lépnek föl a nagy hadvezér ellen és mint a berlini lapok megállapítják, e támadások első sorában Ludendorff áll. Feltűnést keltett lapjának, a Völkische Kurir-nak legutóbbi cikke, amelyben leplezetlenül nekitámadt Hindenburgnak és nyílt szavakkal fejezi ki Ludendorff elkeseredését azon, hogy egykori vezére méltatlanul bánt vele. Már pedig — folytatja a cikk — csak arról lehetett volna szó, hogy ezzel a látogatással Hindenburg halálát rója le Ludendorff iránt. Meg kell végre mondani, hogy az elnök az ő hűségese főszállásmesterét éppen a döntő percben hagyja cserben. Ugyanezt tette 1918. október 26-án, amikor a császár Ludendorffot menesztette és Hindenburgnak nem volt meg az az erkölcsi bátorsága, hogy emiatt felvesse a kabinetkérdést. Bejelenti a lap, hogy ezután lényeges fordulat állott be a két katona személyes viszonyában.

— Gyanus halál. Noviszadról jelentik: Felsőkövili előjárósága jelentést tett a noviszadi ügyészségnek, hogy Felső-Kovilban hétfőn gyanus körülmények között meghalt Zsivanovic Lázár, Marciak Pál gazdálkodó alkalmazottja. A jelentés szerint Zsivanovic több sebbel, amelyek eredete ismeretlen, megbetegedett, de gazdája nem hivatott orvost. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

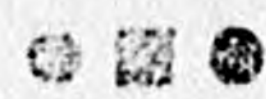
— Zinovjev nem engedik Karlsbadba. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány Zinovjevától, az orosz külügyi népbiztostól, aki gyógykezelésre Karlsbadba akart utazni, megtagadta a Csehszlovákiába való beutazást engedélyt. Ivosejenko prágai orosz szovjetkötvet Benes külügyminiszternél tiltakozni fog az eljárás ellen és a sérelem miatt represzszállíakat akar bejelenteni.

— Elsimul Csehszlovákiában a nuncius elutazása miatt támadt bonyodalom. Prágából jelentik: A lapok jelentése szerint most már bizonyos, hogy a cseh szociáldemokrata-párt követelni fogja a tisztviselők fizetéséről, az agkori biztosításról és az építkezés előmozdításáról szóló törvények elintézését az új választások kiírása előtt. A cseh szociálista pártnak ama követelése ügyében, hogy ne csupán a külügyminiszter, hanem az egész kormány válaszoljon a nuncius elutazása miatt beterjesztett sürgős interpellációra, úgy látszik, egyezségi formulát találtak. A kormány irásban fog válaszolni erre az interpellációra, valamint a német keresztényszocialisták és a német szociáldemokraták sürgős interpellációjára is a választ nyomtatásban fogja a ház elé terjeszteni. Ezzel eszik az interpellációk sürgősségére vonatkozó szavazás szüksége. Ha a nemzeti szociálisták ebbe belemennek, akkor közkegyelmet adnak a cseh egyház mindama híveinek, akiket templomok lefoglalásáért elítéltek.

— Szerencsétlenség az országuton. Noviszadról jelentik: A temerini kapunál az országuton egy autótól megbokrosodtak Hinterlang Mihály cipesz lovai, amelyek aztán elragadták és felborították a kocsi. Hinterlang a lovak közé esett és koponyacsonttörést szenvedett. Beszállították a noviszadi kórházba.

— A csurogi földosztás ügye a noviszadi törvényszék vizsgálóbírája előtt. Noviszadról jelentik: Dolovac Lázár csurogi dobrovollác és társai — mint ismeretes — önkényesen felosztották a községi földeket maguk között. Az ügy a noviszadi ügyészségre került, ahol elrendelték a vizsgálatot. A vizsgálóbíró szeptember harmadikán kiszáll a helyszínre és a község házában fogja kihallgatni a bűnügy szereplőit.

HIREK

— Péter trónörökös utazása. Zagreből jelentik: Péter trónörökös tizenöt személyből álló udvartartásával hétfőn a dalmáciai tengerparton levő Selcen fürdőre utazott. A kis királyi Plaseig vonattal ment, itt a szokol-egyletek és az Orjuna küldöttségei fogadták óriási lelkesedéssel. Plasetól autón ment tovább Cirkvenicán keresztül, mindenütt eljenző tömegek sorfala között. Selcen fürdőhelyen az Odilon-villát rendezték be a trónörökös számára. Ennek a villának előbb Odilon Helén híres bécsi színésznő volt a tulajdonosa, akitől Majdics Péter nagyiparos vásárolta meg. A királyi párnak, mikor legutóbb a plitvicai tavaknál járt, megtetszett az elegáns, sok rózsával és virággal teli villa és megvásárolták a királyi számára. Valószínű itt fog lakni Pavle herceg is nejevel, akik most Londonban tartózkodnak. A trónörökös október elejéig marad Selcenben, ahol bevárja szüleit, akik ide térnek vissza dalmáciai körutjukról.

— Macdonald sürgeti az Oroszországgal való diplomáciai viszony felvételét. Londonból jelentik: A parlamenti munkáspárt ülésén Macdonald volt miniszterelnök ismertette a politikai helyzetet. A munkáspártnál — mondotta Macdonald — senki sem fordult élesebben a szovjetrendszer ellen. Esztelenségnek tartja azonban, hogy nem állítják helyre a diplomáciai viszonyt csupán azért, mert Oroszország forradalmi átalakuláson ment át. Beszél Macdonald a biztonsági paktumról is és rámutatott arra, hogy hét hónap kellett ahhoz, amíg négy jegyzéket megszövegeztek. Szerinte az sincs kizárva, hogy még hét évig fog tartani, amíg a biztonsági paktum négy pontját megszövegezik.

— **Kivégezték Misesics vajda gyilkosát.** Stípből jelentik: Mult év őszén Gligorovics Tyiró kímítási meggyilkolta Misesics Stevan vojvodát, a bolgár kímítási ellen küzdő szervezet elnökét. Gligorovicsot a bíróság kötélfaltali halálra ítélte. A gyilkos kegyelmi kérvényt adott be, amit most visszautasítottak. A halálos ítéletet vasárnap reggel hajtották végre az elítélten.

— **A becskeréki uszoda tolvajai.** Velikibecskerekéről jelentik: A becskeréki rendőrségre már több ízben érkezett panasz, hogy a Fischer-féle uszodában ékszerek és ruhák tűntek el a kabinokból. A rendőrségnek hosszas nyomozás után sikerült kinyomoznia a tetteseket Kovács István tizenhét éves és Kiti Antal tizenhat éves rovtműtu becskeréki suhancok személyében. Bevallották, hogy álkulcsal nyitották föl a kabinzárakat, míg a fürdőzők a vízben voltak.

— **Jelentkezés a beogradi jogászkonferenciára.** A jugoszláv jogászok kongresszusát szeptember 18., 19. és 20-án tartják meg Beogradban. A szubotikai jogászegyesület titkársága felhívja tagjait, hogy akik a kongresszuson részt venni óhajtanak, szeptember 4-ig jelentkeznek be szándékukat Gyorgyevics törvényszéki bírónál, a szubotikai jogászegyesület titkárnál. A jelentkezésnél a hivatalnok-jogászoknak hatvan dinárt, a szabad pályán levő jogászoknak pedig százhusz dinárt kell befizetniük.

— **Kézrekerült belőrő.** Novisadról jelentik: Miklós Jenő staribecsei mozdonyvezető feljelentést tett a rendőrségen, hogy augusztus 25-ikén ismeretlen tettes behatolt lakására, ahonnan ötezer dinár értékű aranyékszert vitt el. A rendőrség a betörőt Benedek Jenő staribecsei géplakatos személyében le tartóztatta. Benedek beismerte, hogy Filipsev Ljuba staribecsei kereskedő kirakatát is feltörte, ahonnan négyezer dinár értékű fehérneműt vitt el. Atadják a novisadi ügyészségnek.

— **A novisadi automata-telefonközpont sorsa.** Novisadról jelentik: Csak nem régen kapta meg a novisadi postaigazgatóság a jóvátételi számla terhére rendelt automata-központot, amelyet az új postapalotában akartak elhelyezni. A postaügyi minisztérium most értesítette a novisadi postaigazgatóságot, hogy az automata-telefonközpont egy részét Zagrebba, más részét pedig Ljubljánába szállítják. Novisad csak azután fog kapni, ha elkészül az új postapalota.

— **Háboru fenyeget Mossul miatt?** Londonból jelentik: Az angol lapok részletesen foglalkoznak a mossuli kérdés fejleményeivel és megállapítják, hogy a törökök mögött Szovjetország áll. A lapok hangsúlyozzák, hogy Anglia veszedelmes kalandba megy bele, ha ragaszkodik Mossulnak Irakhoz való csatolásához. A parlament nem vállalhatja a felelősséget — írják a lapok — egy esetleges háborúért, amelyet az angol közvélemény különben is ellenez.

— **Ne udvarolj színésznőnek!** Budapestről jelentik: Különös ügyben indított nyomozást a budapesti rendőrség. Della Donna Eugénia, az ismert nevű primadonna feljelentést tett egy régi hódolója ellen, mert az utóbbi időben már valósággal zaklatta rajongásával, holott megegyeztek abban, hogy békésen kitérnek egymás útjából. Della Donna Eugénia — saját szavai szerint — hat évig jó barátságban élt Szentirmay-Béával, aki a Futura Rt. tisztviselője. Szentirmay régebben meg is kérte a művésznő kezét. Az évek elteltével azonban arra az elhatározásra jutottak, hogy a házassági tervet nem valósítják meg és egy szép napon Della Donna leültette íróasztalához Szentirmayt és fogadalmat íratott vele, hogy sohasem fogja őt ostromolni. E fogadalmat után a művésznő elutazott Erdélybe, de amikor nemrégiben visszatért, Szentirmay újból jelentkezett a

művésznő lakásán, a művésznő azonban nem nyitott neki ajtót. De amikor az uccára ment, Szentirmay Béla, szerinte, mindenütt nyomában volt. A művésznő végül is megunt az állandó zaklatást és magántaksértés címén feljelentette Szentirmayt, azon az alapon, hogy minduntalan kopogtat a lakása ajtaján. A följelentés alapján a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Kézrekerültek a milliós bankjegyek hamisítói.** Debrecenből jelentik: A hamis milliósok ügyében megindult nyomozás vasárnap szenzációs eredménnyel végződött: sikerült felderíteni a pénzhamisítási ügy rejtélyét és kézrekerítették a pénzhamisító banda négy tagját is. Az első értékes adatot a Debrecenben őrizetbe vett Friedländer Sámuelnek, az olaszliszka csodarabbi fiának beismerő vallomásából kapta a rendőrség. Friedländer ugyanis beismerte, hogy unokatestvérétől, Friedländer Frigyes újpesti textilkereskedőtől kapott huszonkét darab hamis milliós bankjegyet. A két unokatestvér még aznap bement Sátoralfajti újra és ott kezdtek meg a hamis milliósok terjesztését. Megállapították, hogy a hamisbankgyártók Magyarországon tartózkodnak és ott van a bankóprés is. A madarasi nyomozás folyamán le tartóztatták Kövesdi Ferenc és Vasi József gazdálkodókat, akik beismerték, hogy kétszázhatvan darab milliós bankjegyet hoztak forgalomba.

— **A Népszava és a Mai Nap jugoszláviai árusítását is engedélyezte a belügyminisztérium.** A belügyminisztérium augusztus 14-én kelt D. Z. 8363. számú rendeletével a Népszava és 7749. számú rendeletével a Mai Nap című budapesti lapok jugoszláviai terjesztését engedélyezte. Mindkét lapot a Medjunarodni lapterjesztő vállalat fogja Jugoszláviában forgalomba hozni.

— **Eljegyzés.** Berger Magda (Bajmok) és Göbel János (Temerin) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Nagy csónak-katasztrófa a Wanseer.** Berlinből jelentik: Kröhnig, a birodalmi vasúttársaság igazgatója csónak-kirándulásra ment Wengler miniszteri tanácsossal, a Badische Werke karlsruhei igazgatójával és nejevel a Wanseere. A szeles időben a vitorlás csónak felborult és Kröhnig vasutigazgató Wengler miniszteri tanácsossal együtt a vízbe fullt, Wenglernét sikerült kimenteni.

— **Megszűnik a zene a sentai kávéházakban.** Szentáról jelentik: A szentai vendéglősök egyesülete a napokban átiratot intézett a zenészek egyesületéhez, hogy a napi negyven dináros zeneadót, amit eddig a vendéglősök fizettek, a jövőben a zenészek fizessék, keresetükből. A zenészek egyesülete visszautasította a vendéglősök követelését és egyben közölte a vendéglősök egyesülettel, hogy amennyiben ragaszkodnak követelésükhöz, a zenészek valamennyi kávéházban és vendéglőben beszüntetik a zenét.

— **Az Érdekes Újság grafológusa Szubotícán.** A budapesti Érdekes Újság grafológusa néhány napi szubotikai tartózkodása alatt naponta délután 3—5 óra között a Kurir hírlapterjesztő vállalatnál rendelkezésére áll minden érdeklődőnek és bármely írást grafologizál. A budapesti grafológus, akihez állandóan tömegesen érkeznek levelek, egyike a legügyesebbeknek ezen a téren, bámulatos precizitással állapítja meg bárkinck jellemét, hajlamait és ad pontos analízist lelki diszpozícióról néhány sor írás alapján. A kitűnő grafológus szubotikai működése bizonyára nagy érdeklődést fog kelteni.

— **Befejezés előtt a franciaországi bankhivatalnokok sztrájkja.** Párisból jelentik: Az újabb tárgyalások kedvezőre fordultak és remélhetőleg még ezen a héten véget ér a banktisztviselők sztrájkja. A megegyezés már majdnem kész.

— **Végezték a cionista kongresszus.** Bécsből jelentik: A cionista kongresszus hétfőn reggel viharos éjszakai ülés után befejeződött. A cionisták régi vezetősége továbbra is a helyén marad.

— **Strass Leó jegesített okl. magánmérnök és földmérő irodáját.** Pasičeva ul. 2. (Vermes ház) áthelyezte az udvarba a kapubejárattal szembe.

— **Felhívás a szubotikai kiállítás lakásadóihoz.** A szubotikai kiállítás vezetősége felkéri mindazokat, akik szobákat becsátottak a kiállítási lakásbizottságnak rendelkezésére, hogy szelvényeikkel kedden, szeptember 1-én délelőtt 8 és 12 óra között a Lloyd irodájában jelenjenek meg, ahol a szelvények összegét ki fogják fizetni.

— **Markovics Jancsi zenekara a Városi kávéházban.** A Városi kávéházban szeptember hó 1-től, keddtől kezdve esténként Markovics Jancsi közkedvelt zenekara fog játszani.

— **Dr. Abelsberg Pál fül- és gégeorvos betegsége miatt beszüntette rendeléseit.** A rendelések újbóli megkezdését a lapban fogja közölni pácienseivel.

— **Új zongoratanárnő Szubotícán.** Löwy Beriska zongoratanárnő, aki a bécsi konzervatóriumban szerezte diplomáját és Thoman mesteriskolájának évekig volt növendéke, Szubotícán telepedett le. Lakásán (dr. Bányainénál, Aleksandrova-ucca, Prokesch-ház) elfogad jelentkezéseket zongorárákra szeptember 8-tól kezdve délelőtt 9—11-ig és délután 3—5-ig. Tanítványait a legmodernebb módszerrel a legmagasabb kiképzésben részesíti.

KINTORNA

A meggazdagodott Kohn autót vett és az autóval együtt egy nagyhangu soffort is kapott a gyártól. A soffor mindjárt első nap kivitte az országutra és így szólt:

— Tetszik látni ott az ut közepén azt a papirost? Nyolcvankilométeres sebességgel odahajtok és egy milliméterrel a papiros előtt állok meg.

Igy is történt.
— De ez még semmi — folytatta a soffor —, tetszik látni ott azt a telegrafpóznát? Százkilométeres sebességgel odahajtok és a pózna előtt pont egy milliméterrel egy pillanat alatt megállok.

— Na erre kíváncsi vagyok — mondta Kohn, mire a soffor megindította a gépet és pont a pózna előtt egy milliméterrel megállt.

— Na uram — folytatta a soffor — ez még mind semmi. Ott jön a gyorsvonat, százhuszkilométeres sebességgel nekijajtok a mozdonynak és pont egy hajszállal előtte állok meg.

Már suhant is és a bravuros hajtás valóban sikerült is neki. Büszkén hajolt hátra és megkérdezte:

— Na, most mit csináljak?
Kohn keserves arcot vágva, így szólt:
— **Hajtson vissza a papirosod.**

A novisadi tőzsdén beszélget két gabonabizományos.

— Hányas gallér van rajtad? — kérdi az egyik.

— Harmánhetes.
— Olyan régi? Messziről csak háromhetesnek látszik.

Egy vendég kalapot és felöltőt kézbevéve, távozik a kávéházból, de a főpincér az útját állja és a cseh kiegyenlítését kéri. A vendég kijelenti, hogy nincs egy vasa se, mire a főpincér elveszi tőle a felöltőt és szabályszerűen kirugja.

A vendég hangosan felnevet.
— Mit nevet? — kérdi a főpincér.
— Hogyne nevetnék — hangzik a válasz — mikor az nem is az én felöltöm.

KÖZGAZDASÁG

— **A hivatásos közvetítők szervezetbe tömörültek.** Beogradból jelentik: A hivatásos beogradi közvetítők vasárnap délelőtt az „Astoria” szállóban alakuló közgyűlést tartottak és érdekeik megvédése céljából egyesületet alakítottak. Az alapszabályokat még e hét folyamán megküldik a belügyminisztériumnak jóváhagyás végett. Az egyesület felhívja az ország valamennyi hivatalos közvetítőjét, hogy saját érdekükben lépjenek be az egyesületbe. A belépést írásban kell bejelenteni a „Mercur” közvetítési iroda Beograd, Szremszka-utca 5 címre.

— **Csődbe ment cégek.** A szubotikai törvényszék elrendelte a csődöt Uri János, a kishegyési „Sultán-kávé”-gyár tulajdonosa ellen. A kávépótlékot gyártó cég alig egy éve áll fenn. A csődbiztos Diamant Ernő törvényszéki bíró, tömeggondnok dr. Lusztig Zoltán topolai, helyettese dr. Guttmann József szubotcai ügyvéd. A követeléseket október huszadikáig kell bejelenteni. — Kovács Albert és anyja szentai malomtulajdonosok és földbirtokosok ellen szintén elrendelte a csődöt a szubotikai törvényszék. Csődbiztos dr. Diamant Ernő, tömeggondnok dr. Aradszki Iván szentai ügyvéd, helyettese dr. Keceli Mészáros Ferenc szentai ügyvéd.

— **Sertésvész és takonykór-járvány a Tiszavidéken.** Szentáról jelentik: Szentán járványszerűen lépett fel a sertésvész, mire a sertésplacot zár alá vették. Obilicsevon a takonykór terjed olyan nagy mértékben, hogy a hatóságok részéről a legszigorúbb intézkedésekre volt szükség a járvány terjedésének a megakadályozására.

Pezsgőgyár-eladás

A Hinkel János-féle kraljev-bregi (Bácska, Szubotica közelében fekvő) jóhírnevű pezsgőgyár teljes felszerelésével, készáruival és félgymártyaival együtt eladó. A gyártelephez 4 hold föld tartozik; szükség esetén a mellette levő nagyobb szőlőtelep is megvehető. A felszereléshez tartoznak a pezsgőgyártáshoz szükséges legmodernebb gépek, pumpák, pálinkafőzde és borleparoló készülékek stb. Ugyancsak a gyárral együtt eladók összesen: 1900 hektoliter őrirtartalmu, részben transzport-, részben lagerhordók, 20,000 darab üres pezsgős és butéllás üveg, végül 8000 üveg készpezsgő és 9000 üveg félig kész (félgymártya) pezsgő. Az eladás 1925. évi szeptember 3-án délelőtt 9 órakor fog a szubotikai Arany Bárány-szálló éttermében nyilvános árverés útján fogantatni, amelyre a venni szándékozók ezuttal meghivatnak.

A gyártelep, annak felszerelése és raktárai az üzleti órák alatt bármikor megtekinthetők. Közelebbi felvilágosítás nyerhető dr. Bárdos Iszó szubotikai ügyvédnél.

Szubotica, 1925 augusztus 28-án.

Hinkel János pezsgőgyárának értékesítésével megbízott hitelező bizottság

HA BEIRATTA GYERMEKÉT
ugy vásároljon az iskolaidényre 7267
HARISNYAT és SZVETTER
legolcsóbban a „Harisnyakirálynál”
KLEIN JENÓNÉL, NOVISAD

BUTOROKAT
lefizetésre elad 6763
"ATLAS" d. d. Novisad, Šumadijska u. 10 (Haltérentul)

SPORT

Zagreb—Split 3:1

Pofzkodás játékosok és nézők között — A rendőség tisztította meg a pályát a verekedőktől — Zagreb nyerte a királyserleget

Zagreből jelentik: Közel tizezer főnyi közönség előtt folyt le hétfőn délután a királyserleg döntőmérkőzése Zagreb és Split válogatott csapatai között. A közönség soraiban megjelent a király megbízottja, *Matic* tábornok, hadseregparancsnok is, aki a mérkőzés után rövid beszéd kíséretében átnyújtotta a győztes csapatnak a király művészi kivitelű, gyönyörű aranyserlegét. A hatalmas tribün a vendégsapattal Zagrebba érkezett

mintegy ezer spliti helyezkedett el, hogy kedvenc csapatuk küzdelmét Zagreb reprezentatívjaival végigdrukkolják.

A közönség szünni nem akaró tapssal fogadta a pályára lépő zagrebi csapatot, de lelkes fogadtatásba részesítette a spliti legénységet is, amely ugyanabban az összeállításban vette fel a küzdelmet, mint a múlt vasárnap Szubotica ellen. A zagrebiak szintén a régi kibróbált csapatukat állították ki a Grdenics — Buble — Babics — Perska — Pavlekovics híres csatárkvintettel. Nagy esőndben pontosan negyed ötkor indította meg a játékot *Joksics* beogradi bíró és a zagrebi csapat nyomban rajtaütésszerű támadást vezetett a spliti kapu ellen. A következő percben

a pompás spliti támadósor formás, szép akciója hozta lázba a közönséget.

A játék heves tempóban vagy öt percig a mezőnyben folyt, majd a heves közönség biztatására a zagrebi csatársor heves támadást vezetett. A rendkívül gyors Grdenics átverekedte magát a spliti védelmen, lapos beadását azonban

Perska nagyszerű helyzetből mellélötte.

A következő percekben határozott zagrebi fölény alakult ki; a spliti védelmenek nem volt egy pillanat pihenője. A zagrebi támadások lelke a nagyszerű formában levő Perska, aki két ízben is kitűnő helyzetbe hozta Buble-t, de az egyébként veszélyes zagrebi csatár igen gyámoltalanul mozgott a kapu előtt. A 16-ik percben felnyomult a spliti támadósor is és ettől kezdve

a splitiek gyönyörű, akciódus játéka dominálta a mezőnyt.

A híres spliti belső-trió egymásután hozta veszélyes helyzetbe a zagrebi kaput, amelyet *Vrbancics* és *Dasovic* önfeláldozóan és ritka szerencsével védelmeztek. A 18-ik percben *Benesics* kicselezte a védelmet, szélsőjének Podujevac passzolt, akinek *hatalmas erejű bombája a kapucél mellett süvített el.* A következő percben ismét *Benesics* tört át a zagrebi védőgyűrűn jó helyzetbe is került, de faultolták.

A megített szabadrugást a zagrebi kapus azonban bravurosán védte

A splitiek most kissé visszaestek és a zagrebiak vették újból kezükbe a játék irányítását. De csak rövid ideig tartott a zagrebi ostrom, a nagyszerűen kombináló spliti csatársor a 25-ik percben a zagrebi kapuig nyomult, ahol azonban *Radic* bosszantóan *félrelötte Benesics kitűnő labdáját.* Az első komoly faultot a 27-ik percben fűtyülte le *Joksics* bíró; ezuttal spliti védőjátékos volt a bűnös, aki kézzel tartotta fel Buble-t. A megített szabadrugást husz méterről *Perska*

lötte, az irtózatot erejű labdát a spliti kapus pompás robinsonáddal kórnerrel toltta. A féldő utolsó perceiben a zagrebiak fokozták a tempót és hatalmas tempót diktálva a kapujukhoz szegtek a splitieket. A közönség lélekzetvisszafojtva figyelte a zagrebiak lendületes játékát, mely minden percben göllal kecsegtetett. A 43-ik percben a sorozatos támadások eredménnyel is jártak:

Perska-Buble áttörték a spliti védelmet és az utóbbi közvetlen közelel a labdát védhetetlenül behelyezte a hálóba (1:0).

A szünet után a játék továbbra is heves és izgalmas. A splitiek mindenáron kiegyenlítésre törekedtek, a zagrebi védelem azonban hősiessé állta a veszélyes ostromokat. A 6-ik percben Split kórnerért ért el, melyet *Mihelesics* zagrebi kapus tisztázott. A zagrebi halvesor csak a legnagyobb nehézségek árán verte vissza a spliti csatársor támadásait. A 11-ik percben *Markovina* elszaladt a két zagrebi hátyvédőtől, egyedül rohant a kapu felé, amikor

Mihelesics kifutással az utolsó pillanatban leszerelte.

A játék izgalma átragadt a közönségre is, amelynek soraiban ülő splitiek lármásan biztatták csapatukat. Az izgalom akkor hágott a legmagasabbra, amikor a 14-ik percben

Pavlekovics hosszú, éles lövéssel váratlanul megszerezte a második gólt (2:0).

A splitiek nem adták föl a harcot, újult erővel vetették magukat a küzdelembe. *Bonacics-Benesics* átmentek a zagrebi védelem, de az utóbbi lövését a kapus biztosan fogta. A következő percben

Benesics kltör és pompás saroklövessel megszerezte Splitnek az első gólt (2:1).

A vendégeket fellelkesítette a siker, most már ugyszólván lélekzethez sem engedik jutni a zagrebiakat. A 29-ik percben az egyik spliti védőjátékos

összeszóllalkozott egy nézővel, akit formálisan felpofozott.

Az incidensre az egész tribün megmozdult. A spliti nézők áttörték a rendőri kordont és

bonyomultak a pályára, ahol parázs verekedés támadt spliti és zagrebi nézők közt.

A rendőrségnek öt perc alatt nagynehezen sikerült a pályát megtisztítani. A játék ettől ezúdvé durva és kíméletlen modorban folyt. A zagrebiak ismét frontba kerültek és

Grdenics révén megszerezték a harmadik gólt.

Az utolsó percek mezőnyjátékkal teltek el. *Joksics* beogradi bíró kitűnően vezette a mérkőzést.

A becskeréki Obilics rendki-üli közgyűlése. Becskerekéről jelentik: Az Obilics vasárnap délelőtti rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek legfontosabb tárgya volt a lemondott vezetőség helyébe új vezetőség választása. A egyesület elnökéül *Alexjevics Mita* beogradi kerületi főispánt választották meg. **Alelnökök** lettek *Mojics Milorád* és *Pogácski József*, titkárok *Konstantinovic Nikola* és *Koslovicski Stevan*.

pénztárnokok *Grain Zorán* és *Bajor Sándor*, ellenőrök *Mojics Iván*, *Dimitrijevic Joco* és *Jovanovic Konstantin*, választmányi tagok *dr. Dimitrijevic Vojin*, *dr. Dimitrijevic Vojinné*, *Novakovic Sándor* és *Podgádszki Iván*. A közgyűlés foglalkozott még *Maletics Avramov*, *Francuski* és *Olyán* játékosok ügyével is. *Maletics*et ugyanis — miát ismeretes — kizárták az egyesületből, míg a másik három játékost hat-hat hónapra eltiltották a játéktól. A közgyűlés *Maletics* büntetését jóváhagyta, a többi játékos hátralevő büntetését elengedte.

Atlétikai verseny Beogradban. Beogradból jelentik: A beogradi Soko vasárnap atlétikai versenyt rendezett, amelyen bánáti atléták is indultak. A versenyen általában közepes eredményeket értek el. Részletes eredmények: 100 m. 1. Reisz (Becskeréki Kadima) 11.3 mp. 400 m. 1. Zsivanovic (Pozsarovac) 57.6 mp. 800 m. 1. Hajniker (Jugoszlavia) 2 p. 12.8 mp. 1500 m. 1. Hapuker 4 p. 22 mp. Súlydobás: 1. Reisz (Becskerék) 9.95 m. 5000 m. 1. Nacsevics (Jugoszlavia). Gerelyvetés: 1. Popovic (Soko) 37.80 m. Magasugrás: Bozsjan (Panesevo) 155 cm.

Az országos atlétikai bajnokság előkészítése. Becskerekéről jelentik: Az országos atlétikai bajnokságok előkészítésére egy százhusztager bizottság *Alekszics Bogoljub* polgármester elnökele alatt szerdán délután öt órakor értekezletet tart a vármegyeház nagytermében. Az értekezleten a bajnoki verseny külsőségeinek megrendezéséről határoznak.

Beograd—Becskerék hazenamérkőzés. A beogradi hazena-válogatott szeptember 6-án Beogradban Becskerek hazena-csapatával játszik.

Magyar atléták veresége Párisban. Párisból jelentik: Az MTK atléta: Grosz, Kurunczy, Muskát és Fonyó mérsékelt eredménnyel szerepeltek Párisban. Grosz a 3000 méteres síkfutásban *Norland* mögött 9 p. 01.1 mp. idővel második lett. Az 1500 méteren *Fonyó*, miután az utolsó körben az utolsó helyen feküdt, feladta a küzdelmet. A 110 méteres gátfutásban *Muskát* jól szerepelt, második lett, de gátdöntés miatt diszkvalifikáltak. *Kurunczy* 150 méteren a nagyhírű néger atléta, *Theard* mögött a második helyen végzett, a 300 méteres hendikepet azonban 35.6 mp. idővel megnyerte.

Svédország atlétaí győztek Franciaország ellen. Stockholmból jelentik: A svéd-francia atlétikai viadal 105 ponttal 74 ellen Svédország győzelmével végződött. A verseny fontosabb eredményei: 100 m. 1. Moulton (francia) 10.7 mp. 2. Petersson (svéd). 400 m. 1. Bylén (svéd) 49.3 mp. 2. Engdahl (svéd) 50 mp. 4×100 m. staféta: 1. Franciaország 42.4 mp. 2. Svédország 42.7 mp. Magasugrás 1. Leroden (francia) 195 cm. 2. Österberg (svéd) 190 cm. Diszkoszvetés 1. Zallhagen (svéd) 41.49 mp. Gerelyvetés 1. Lillien (svéd) 61.52. 400 m. Gát 1. Petersson (svéd) 54.9 mp.

Martin nem állt ki Peltzer ellen. Basleből jelentik: A német-sváici országközi atlétikai versenyen a Martin—Peltzer küzdelem elmaradt, miután Martin, Schärerrel együtt nem indult el Svájc színeiben. A versenyen több nagyszerű eredményt értek el. A 100 méteren a boroszlói *Körning* 11 mp-el megverte az új német sprinterfenomént, *Coers*-ot. A 400 méteren *Imbach* győzött, a 800-on *Peltzer*, a távolugrásban *Köpke* (német) 7.04 méterrel, a diszkoszvetésben pedig a német *Hoffmeister* 43.98 méterrel. Az országközi viadalt Németország nyerte 89:53 arányban.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. augusztus 31.

Budapest deviza 1271—1279, valuta 1251—1273.

Prága deviza 60.35—60.85, valuta 60.05—60.55.

Berlin deviza 75.05—75.25 milliórd márka, valuta 74.40—74.80.

Bécs deviza 1263 $\frac{3}{4}$ —1267 $\frac{3}{4}$, valuta 1263—1269.

London deviza 272.

*

Zürich, aug. 31. Zárlat: Páris 2420, London 2506.5, Newyork 516.25, Brüsszel 2335, Milanó 1940, Amszterdam 20790, Berlin 122.90, Bécs 72.75, Szófia 3.75, Prága 15.30, Varsó 92.50, Budapest 72.70, Beograd 9.225, Bukarest 2.55.

Beograd, aug. 31. Zárlat: Páris 263, London 271.90, Newyork 55.90, Brüsszel 252.50, Milanó 211, Amszterdam 22.55, Berlin 13.32, Bécs 7.66, Szófia 40, Prága 165.75, Szaloniki 82, Budapest 7.89, Bukarest 27.50.

Zagreb, aug. 31. Zárlat: London 271.03—273.03, Newyork 55.575—56.175, Amszterdam 22.52—22.72, Berlin 1328—1338, Bécs 783.50—793.50, Prága 164.80—166.80, Zürich 1081.50—1089.50, Trieszt 210.20—212.60.

Budapesti gabonatözsde, aug. 31. Az amerikai jelentések mind tartot tvagy alig tartott irányzatról adnak hírt. Ez a körülmény a budapesti piacon is lanyha irányzatot teremtett. Itt azonban speciális okok is nyomták az árakat. A vidékről ugyanis mind nagyobb és nagyobb az árukinálat és ez a budapesti piacra is erősen kihat.

Chicagói gabonatözsde, aug. 31. Buza prompt 2. min. 156.875, buza prompt 3. min. 155, buza szeptemberre 153.5, buza decembre 153.125, buza májusra 157.5. Tengeri pr. 2. min. 93.5, tengeri szeptemberre 92.625, tengeri decemberre 82, tengeri májusra 85.75. Zab szeptemberre 38.25, zab decemberre 41.75, zab májusra 45.75. Rozs prompt 2. min. szeptemberre 91.25, rozs decemberre 97.25, rozs májusra 103.

Newyorki gabonatözsde, aug. 31. Buza őszi vörös 165.5, buza őszi kemény 168.5, tengeri 106.625. liszt sp. w. el. 775—825. Az irányzat buzánál alig tartott, tengerinél tartott.

Noviszadi terménytözsde, aug. 31. Tengeri: szerémi, Vukovar paritás 1 $\frac{1}{2}$ vagon 187.50 dinár. Liszt: 1 vagon 0 Bácska 430 dinár. Korpa: 1 vagon buzakorpa, bácskai 145.— Irányzat: lanyha.

Szentaj gabonáarak, aug. 31. Szentáról jelentik: A hétfői piacon a következő árak szerepeltek: buza 250 dinár, tengeri 160 dinár. Hajóra szállítva 165 dinár. Vasutra szállítva 162.0 dinár. Szeptemberre 170 dinár. Árpa 145 dinár, sörárpa 170 dinár, zab 140 dinár, rozs 180 dinár, köles 150 dinár.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 373 (—9), Bogojevo 420 (+2), Vukovar 344 (+4), Palánka 346 (+6), Noviszad 324 (×6), Zemun 218 (+1), Panesevo 190 (—), Szmederevo 288 (—). Dráva: Maribor 1391 (—19), Zakanj 12 (+7), Osizjek 240 (+64). Száva: Zagreb 18 (+22), Sisak 116 (—30), Jasemovac 216 (×15), Brod 174 (+2), Mitrovica 141 (+6), Beograd 133 (—). Tisza: Becsej 146 (—4). Kupa: Karlovac 50 (—10). Vrbas: Banja Luka 55 (—3). Drina: Zvornik 18 (+4). Morava: Csuprija 32 (—2).

VÉDJEGY:

VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ ETIKETTRE RAGASZTVÁ

Az előkelő és művelt világ csak és kizárólag

Eau de Cologne Original Farina Sagenübe

gyártmányt használ

VÉDJEGY:

VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ ETIKETTRE RAGASZTVÁ

5859

KAPHATÓ EREDETI GYÁRI ÁRON MINDEN ELŐKELOBB ÜZLETBEN

NYILTTER.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága kis leányunk, Mariska temetésén résztvettek ugyszintén mindazok, akik vigasztaló soraikkal felkerestek, fogadják ezton köszönetünket.
Melenci, 1925. augusztus hó.

Ziegler Dániel és neje

Okružni Ured za Osiguranje Radnika u Somboru

Broj: 10851/1925.

Konkurs

Na osnovu zaključka ravnateljstva ovog Ureda br. 15949/1924. a u mislu §. 8. Službenog Pravilnika Lekara-činovnika raspisuje se konkurs na sledeća mesta lekara-činovnika:

- 1./ na jedno mesto II. plaćevnog razreda
- 2./ na tri mesta I. plaćevnog razreda

Sva mesta su za opštu praksu, sa sedištem u Somboru.

Godišnji prosečni broj članova koji spadaju u deokrug lekara-činovnika II. pl. razreda je 1400, a plata iznosi 30.000 dinara godišnje.

Godišnji prosečni broj članova koji spadaju u deokrug lekara-činovnika I. pl. razreda je 1100, a plaća iznosi 24.000 dinara godišnje.

Osim plate pripada lekarima-činovnicima i dodatak na porodicu u iznosu od 1800 dinara godišnje po članu porodice, na najviše za četiri člana.

Koja licu mogu kompetovati na gornja mesta, odredjuje §§. 4. i 5. Službenog Pravilnika Lekara-činovnika Središnjeg Ureda.

Svojeručno pisane molbe sa dokumentima u smislu §. 9. Službenog Pravilnika imaju se predati potpisanim Okružnom Uredu najkasnije do 25. septembra 1925. do 12 časova u podno

Sombor, 27. avgusta 1925. godine.

**OKRUŽNI URED ZA OSIGURANJE
RADNIKA u SOMBORU**

1362

Gyarmat és festékárú nagykereskedés

utazót keres,

a ki a Vojvodinában Bánátságban és Bácskában jól be van vezetve Részletes ajánlatok a fizetési igények megjelölésével „Szakember“ jelige alatt a lap kiadóhivatalába intézendők.

7233

Pezsgőgyár eladás

A Hinkel János-féle kraljev-bregi (Bácska Subotica közelében fekvő) jóhírnevű pezsgőgyár teljes felszerelésével, készárúival és félgyártmányaiavalegyütt eladó. A gyártelephez 4 hold föld tartozik; szükség esetén a mellette lévő nagyobb szőlőtelep is megvehető. A felszereléshez tartoznak a pezsgőgyártáshoz szükséges legmodernebb gépek, pumpák, pálinkafőzde és borlevegő-készülékek, stb. Ugyancsak a gyárral együtt eladók összesen: 1900 hektoliter űr artalmu, részben transport, részben láger hordók, 20.000 darab üres pezsgős és butéliás üveg, végül 8000 üveg kész pezsgő és 9000 üveg félig kész (félgyártmány) pezsgő. Az eladás 1925. évi szeptember 3-án délelőtt 9 órakor fog a suboticei Aranybárányszóló éttermében nyilvános árverés útján foganaosíttatni, melyre a venni szándékozók ezuttal meghivatnak. A gyártelep, annak felszerelése és raktárai az üzleti órák alatt bármikor megtekinthetők.

Közelebbi felvilágosítás nyerhető

Dr. Bárdos Izso suboticei űrvédnél.

Subotica, 1925. augusztus hó 28.

Hinkel János pezsgőgyárának értékesítésével megbízott hitelező bizottság

7367

Értesítés!

A raktárunkon levő I-a bükk-, gyertyán-, tölgy-, cser-, kőris és szil száraz

tüzifa aprítva

Din. 42.—

100 klg.-kint.

Szerezze be szükségletét még a készlet tart!!

J. VUJKOVIĆ I DRUG

Jukićeva ul. 41.

Telefon 669.

7179

KIRÁLY JÓZSEF SENTA

(VÁROSHÁZ ÉPÜLET)

KÖNYVNYOMDA és PAPIRKERESKEDÉS

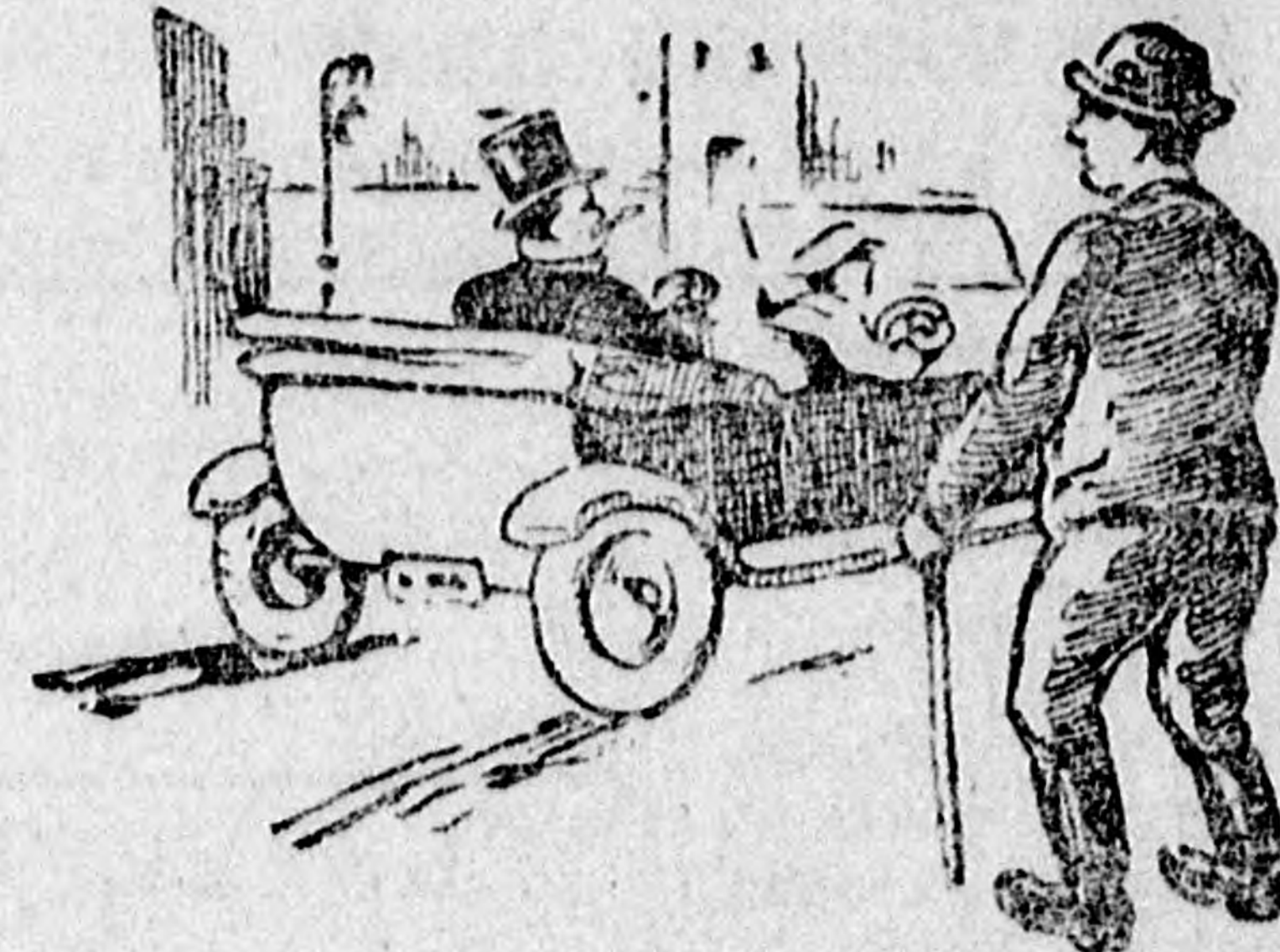
Legelőcsőbb beszerzési forrás iskolai felszerelésekben papíráruban irodai felszerelésekben és mindenféle nyomtatványokban

Prima szemüvegek ingaórák, valamint ebédülő álló óra, tokhoz modern ütésre berendezett szerkezetek kaphatók

Markovics Ferenc

Ékszerész-nél Sombor, Kralj Petra ul. 6.

Stein és Schreiber vas-nagykereskedésében Novisad 2 jó házból való fiu inasnak, vagy négy középszolát végzett tanuló gyakor-noknak felvétetik. Jelentkezni lehet Magyar-ut 39. szám. 725

JAJ DE BÜSZKE

pedig október 11-én

már én is autón roboghatok, ha megnyerem a Bácsmegyei Napló által kisorsolandó AUTÓT.

A sorsolásban résztvehet mindenki, aki négy hónapra 200 dinárral előfizet a BACSMEGYEI NAPLÓRA

Ajánlok raktáramból minden igénynek megfelelő siremléket a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig u. m.: Granit Syenit, Labrador márvány és mészkőből vállalak temetői munkákat, betülvésést, aranyozást úgy helyben mint vidéken. Készíték rajz után kriptákat, mazoleumokat, kőfaragó és szobrász, valamint butor márvány munkákat.

VERSENYEN KIVÜLI ARAK!

Tekintse meg raktáramat minden vételi kötelezettség nélkül.

TÜZIFA ÁRAK:

Bükkfa hasáb	1000 kg-ként	350 D
Bükkfa fűrészelt	„ „	385 D
Bükkfa aprított	„ „	420 D
Puha gyújtófa csomagolva	„ „	260 D

„BOSNA“ épületanyag- és tüzfakereskedés

a tcherpáyaudvar mellett

7043

DEUTSCH PÁL és TÁRSA

VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT

SUBOTICA, CARA LAZARA ULICA 6.

Rottmann-gyárral szemben

Készít villamos világítási és erőátviteli berendezéseket jutányos áron saját vagy megadott tervek alapján

Kérjen ajánlatot. — Író ép és varrógépek javítása külön szakképzett munkaerővel.

Költögyék figyelmébe!

Megérkeztek a legújabb bécsi és párisi kalapmodellek

HIRN RÓZSINÓZ

(Főpostánál) Skotus

Viatora ul. 6.

Alakítások 80 dinártól Munkások magas fizetéssel felvétetnek. —

NAGYIPAROS

keresi vagyonos özvegy vagy idősebb leány ismeretségtől házaság céljából.

Levelkeit „VERA“ jelige alatt a kiadó továbbít.

7285

Remélem, mindenki tudja hogy gyártmányaim szépek, találatosak és olcsók

Beck Jenő kötött-szövött áruk gyára, Subotica
Pašićeva ulica 8.

OLCSÓN ELADÓ

a VIII. körben Uzička-utca 5. szám alatt **egy ház** és 29 hold szántóföld.

Avan Tošić

Uzička ulica 5.

Házvezetőnő

ki a háztartás önálló vezetésére képes, — egyedülálló személynél vagy kisebb családnál **á lást keres.** Megkeresések „Házvezetőnő“ jeligére Kardos hirdetővállalat Novisad, Kr. Petra u. 19. intézendők

7281

LIFKA KERT MOZI

Hétfő—szerda

Az amerikai filmgyártás gyöngye!

Három szenvedő lélek

A háboru éveibe nyulik vissza ez az izgalmas feszült-ségű drámai színjáték. Főszereplő:

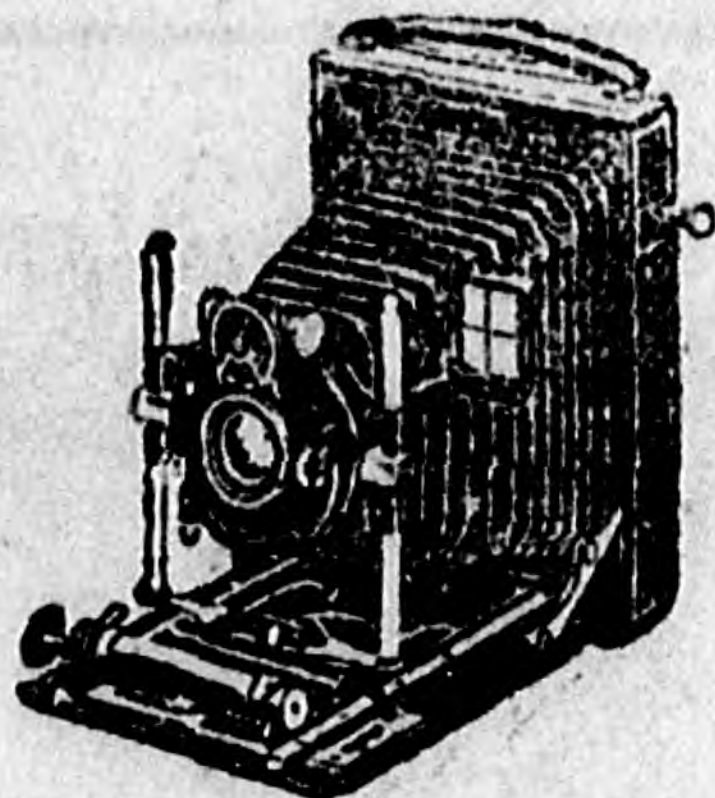
NORMANN KERRY
a Prater daliaiás grófja

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, vagyonos, urikörökben diszkrétén közvetít Faragó Jenő budapesti irodája. Népszínház-utca tizenhat. Cézielzéstelen levelezés. Díjtalan felvilágosítás. — (Népszínház-utca tizenhat.) Megbízások: Szlovénkö, Jugoszlávia, Románia, Magyarország területeiről. — (Alapított 1910. évben.) 7387

Házassulandó urak férjhezmenendő hölgyek megbízásait elfogadom. Diszkrét elintézés. Leveleket »Doktorné«, Agina 11. 7397

Fotocikkék

Fényképezési gépek, Agfa-Hauf és minden gyártmányu lemez és film. Mimosa gázfény, brómezzüst és celloidin levelezőlap és papír stb. Fotocikkék gyári áron. Sötétkamra rendelkezésre. Előhívásokat és képek kidolgozását mérsékelt áron. Fényképezésnek külön árkedvezmény!

Vidéki rendelések soronkívül gyors elintéztést nyernek és bérmentve szállít **DEUTSCH I.** optikus és fotószaküzlete **SUBOTICA** Kérjen árjegyzéket Telefon 2-16.

FOGLALKOZÁS

Főmolnár állást keres. Ért az összes őrléshez, famunkához, szereléshez, elhanyagolt malmok rendbehozását elvállalja 1-től 6 vagonig. Csakis állandó állásra pályázik, lehetőleg a Bácskába. Szíves meghívást »Tőrekvő« jelige alatt a kiadóba kér. 7376

Bizalmi állást portás vagy pénzeszedőnek 25.000 dinár óvadékkal ajánlkozom. Cim a kiadóhivatalban. 7296

Fess termetű, szerbül is beszélő varrólányt keres Hegyi női konfekció áruház. 7245

Egy tisztaság és rendszerető soifőr állást keres melletti belépésre. Cim: Prisztav Dezső. Starakanija. 7299

Fűszerszakmában jártas utazót felvesszünk Rieger Piuković. 7208

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és emelkedő sorozat számát. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelzés leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszlevegely melléklendő.

Fiatalfüvesseged, ki épület és képkeretezésben jártas állandó állást nyerhet. Ajánlatokat Gál üveges, Pančevo kér. 7319

Német kisasszonyt keresek aug. 15. esetleg szept. 1-i belépésre. Cim a kiadóban. 6740

Almolnári állást keresek azonnali belépésre. Farkas József, St.-Moravica. 7378

Kellő jártasságu, szerb és magyar nyelvű írkokot keres Dr. Fischer Jákó és Dr. Kalmár Elemér ügyvédi irodája. 7395

Möbliertes Zimmer mit separatem Eingang zu vermieten. Aufragen Soged. vinograd 183a. (Vis a vis Jevrejska bolnica.) 7381

Fräulein 19 Jahre alt sucht Posten bei besserer Familie ev. zu 1-2 Kindern. Sprache Deutsch und ungarisch. Adresse in der administration. 7376

Pénztárnoknő, ki a pénztár kezelésben és könyvelésben jártassággal bír felvétetik. — Ajánlatok »G. K. S.« jeligére a fizetési igények megjelölésével a kiadóhivatalba intézendők. 7393

Kitűtőfiu felvétetik. Kaufmann borkereskedés. 7363

6 éves kislányom mellé feltétlen intelligens, a német nyelvet perfekt bíró nevelőnőt keresek. Fényképes ajánlatokat kérek. Grünfeld Herman, Starakanija. 7360

VÉTEL-ELADÁS

Palackérett óborimat ajánlom kávéházak, büffetek, csemegeüzletek részére. Petar Vojnić Zeljé, Jugoslavenska Banka h. igazgatója. Subotica. 7272

Malomkövet egy pár 36 colosat veszek. Milan ml. Jakovljević, Ada. 7286

Mézőkemence eladó Batina a Dunaparton modern építésű dupla mézőkemence lakóház, iroda, raktár, teljes leltár felszereléssel. Cim: Mézőkemence, Batina, Baranja. 7236

Kredenc jó karban, márvánnyalappal 1600 dinárért eladó. I. Jukićeva ulica 37 7332

Bácskai nagyközségben új ház fűszerüzlettel, vendéglővel és kerthelyiséggel máé vállalkozás miatt eladó. Ugyanott egy 8 HP láncozott magánjáró garnitúra is eladó. Cim a kiadóban. 7278

Készruha mintavásár! A szabóipar remekei megérkeztek! Férfiöltöny, raglán, bőrkabát, prémes gazdaszkabát, bricsesszek, fiuruhák. Különlegességek női felöltőkben Eisler Izsónál, barátok temploma során.

Mélyen leszállított árak tülhalmozott raktár miatt. Lüsszterkabát D 350.—, tennisz nadrág 175.—, gyermekruha 100.—, gumiköpeny 350.—, női raglán 600.—, leányköpeny 350.—, bőrkabát 975.—. Tavalyi összes téliárak félárban, míg a készlet tart, kicsinyben és nagyban. Földes Samu. Narod-kávéház mellett. Vidékre utánvétellel. Meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom.

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár
Eladó ház, melyben jóforgalmu vendéglő és fűszerüzlet van, családi okok miatt sürgősen eladó. Zsarkó Pál, Jázova. 7111

Uj zongorák pianinok, csakis elsőrendű világmarkák, a leghosszabb lejárati részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica Városháza. 2942

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjúszövet, szállításra: v. férfi női raglán és télikabátok való. Ékszerek, ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgy állandóan olcsón eladotnak. Subotica, I. kör, Bogovićeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Legjobb hentesárak, friss husok, téli szalámi 70—80 dinár, viszonteladók nagy árkedvezmény. Kereskedők és gazdák figyelmébe szóztott és téli füstölt szalona legolcsóbb napiárban. Jég kapható. Szabados-féle hentes- és mészárszűzlet. Subotica, város-háza épület. 6524

Földbirtok eladó vagy elcsereendő! Magyarországon. Szeredhez közel, Deszk községben 60 hold szántóföld, házzal a községen és egy üres háztelkevel. Bővebbet a tulajdonosnál Deszk-községben (Magyarország) Szatáresevity Lázárnál, esetleg Bátyu Vukánál, Gyálán (Jugoszlávia.) 7377

4 HP benzínmotor szalagfűrésszel kocsihoz szerelve utányes áron eladó. Kiss Péternél, Bajmekon. 7371

32 lánco föld supljaki csárdánál martonosi földeken két tanyával eladó. Vučić Iván, Martonoš. 7369

Lakómentes ház a Kakasiskolánál azonnal eladó és beköltözhető 2 külön lakással, nagy udvarral, istállóval, Villanyvilágítás az egész házban. Gyárnak vagy fakeskedésnek is alkalmas. VII. kör, Frankopanska ul. 6. 7358

KÜLÖNFÉLE

Pénzkölcsönt subotici nagyközség házakra, földekre, kedvező feltétellel közvetítek. Palicsan lakások kiadó. Butorok olcsón kiárusítottak. Szoba takarításért kiadó. Langné, Agina 11. 7398

Lakás 5—6 diák részére, teljes ellátással, kiadó. III. Ivanova ulica 10. 7301

A Knezevi-Vinograd (Baranya) neolog izr. fiókhitközség részére az ünnepekre egy gyakorlatiabb musaf előimádkozó kerestetik. Fizetés 1500 dinár és utiköltség 150 dinárig. — Ajánlkozók kéretnek melletti próbára megjelenni, mely alkalommal azonban csak az akceptáltak térítetnek meg az utiköltségek. A hitközségi előhíroság. 7392

Jóforgalmu üzemben levő pékműhely kiadó, azonnal átvehető. Oláh István, Starakanija, Snigledí ház. 7282

Butorozott szobát konyhával keresek külföldi üzembetöm részére. — Beck Jenő kötszővőgyár, Pašićeva ulica 8. 7330

Irodának vagy lakásnak alkalmas 1—2 szoba a főtéren (butorozatlanul is) kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 6842

Pincelhelviség kiadó. Petrogradska ul. 13. Joó-féle ház. 7320

Somborban iskolaszerveket teljes ellátásra vállal uri család felvilágosítást ad Dr. Szántó Miklós, Sombor, Apatinski put 46. 7294

Kozmetika! **Hölgyfodrászat!** A legelhangyosabb arcobort is 8 nap alatt művésziesen rendbehozom. Orr és kézvörösség kezelése. Hajszálak, anajajgy, szemölcs, ráncok, bőrelváltozások fájdalommentes eltávolítása. Olcsó bérletrendszer. Otthoni eredményes kezelésre gyógykozmetikai szépségszereim szétküldése naponként postával. Vidéki hölgyek tanítványoknak felvétetnek. Hajfestészet hemiával, hajszőkítés művészi színárnyalatokban garancia mellett. Ondolás, haivágás, fejmossa, manikűrözés hölgyek és urak részére. Julije Mittler, Aleksandrova ulica. 7014

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár
Cseregyerekek, lehetőleg bunvevác családot keresnek. Cim: Paltatinusz köfaragó, Subotica. 7292

Izraelita uricsalád teljes ellátásra elvállalja 10—12 éves gimnazista leánykát. Gondos felügyelet, idegen nyelvek, zongora, fürdőszoba. Cim a kiadóban vagy telefon 8—79. 7345

Hivatlanok keres butorozott szobát a beltéren, magas földszinten vagy emeleten. Cim a kiadóban. 7344

Elegánsan butorozott szoba azonnal kiadó. Pajc Kujundzićeva ulica 46. sz. 7374

Magános urnónél az iskola évre egy leányka teljes ellátásra felvétetik. — Cim a kiadóban. 7359

Gummbélyegzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala is elfogad.

A világosság-egészség!

Ne mulassza el a subotici nagyvásár alkalmából a **Subotička Električna Železnica i Osvetlenje D. D.** elektrotechnikai kiállítását megtekinteni.

Városi iroda és raktár Kostina ul. I. sz. alatt.

Ha szüksége van villamos világitásra, motorra, égőre vagy más egyéb elektrotechnikai cikkre, forduljon városi irodánkhoz, ahol mindennemű felvilágosítást a legnagyobb készséggel megadnak.

Az iskolaidényre!

Patentharisnya, ruha- és hajkefe, iskolatáska, zsebkés, mindenfajta trikó-alsóruha és fehérnemű a legolcsóbb áron kapható. Szép választék női kalapdiszekben, szabó- és kárpitoskellékekben.

Beno Testvérek

ezelőtt Kokits A. F. Veliki-Bečkerek a „Pillangóhoz“. Alapított 1870. Divat-, rövid-, szövött és játékaru-kereskedés. 7125